

K nesreči v Hastings, Colo.

POGREB SLOVENSKIH ROJAKOV. — SE DOZDAJ NISO IZKOPALI TRUPEL VSEH PONESREČEN-CEV. — GOLJUF JE IZBRABIL PRILIKO TER SE IZ-DAJAL ZA AVSTRIJSKEGA KONZULA. VELIKO DRUŽIN JE OSLEPARJENIH. — 30 SLOVENCEV, 15 ITALJANOV IN 8 HRVATOV.

Trinidad, Colo. — Dne 4. maja smo pokopali prvih sedem rojakov ki so bili ubiti pri razstrelbi v Hastings, Colo., dne 27. aprila. Devetega maja smo jih pokopali zopet sedem.

Ne bom več opisoval obupnih in žalostnih prizorov in pretakanja solz. Gosti, temni oblaki so viseli na nebu in se dotikali snežene gorovja, ko smo korakali po trinidadskih ulicah, noseč ponesrečene rojake k pogrebu.

Na čelu sprejema je korakalo društvo sv. Jožefa br. 284 NHZ. in društvi sv. Andreja JSKJ. z ameriško zastavo. Godba je igrala žalostne melodije.

Matt Valentič je bil član NHZ, star 32 let. Zapušča enega otroka in soprogo v Hastings, Colo. Drugi je pripadal k društvu sv. Andreja JSKJ, Trinidad, Colo.

John Turkovič, 31 let, doma je bil iz Spoljan na Primorskem. Zapušča v Hastings ženo in dva otroka. M. Kresovič, 29 let, doma iz Račice na Primorskem; zapušča ženo in 2 otroka. Jakob Tomšič, 24 let, doma iz Bače na Notranjskem, bil je samec.

J. Korič in Tony Glavič, Josip Smolič, 32 let, doma iz Dobriča na Dolenjskem; bil je član SNPJ. Pokopan je bil 10. maja. Anton Dekle-va, 30 let, doma s Prema na Notranjskem, član SNPJ; pokopan je bil 5. maja.

Kar je Slovencev, Hrvatov in drugih Slovanov, bodo vsi skupaj pokopani. Zraven slovenskega prostora je določen prostor za Italjane. Obstal sem ob grobu Bruno Nicoli in njegovega brata, ki sta vstrelila v Delagua, Colo. rojaka Tomšiča in obstrelila več drugih rojakov. Zlaj mrtva počivata poleg Slovencev in sodba je končana.

Med ponesrečenimi je 15 Italjanov, 30 Slovencev, 8 Hrvatov in približno toliko Slovanov.

Mehikanci imajo skupni prostor in je mrtvih kakih 30. Med mrtvimi je tudi nekaj Grkov, katere pa pokopujejo na ljudskem pokopališču.

Zanimivo je gledati grškega popa, ki v črni halji, z zlato verižico in križem na prsih, z dolgo sivo brado veličastno stopa pri pogrebu. Sleheri dan sem ga videl prihajati popraščat, koliko njegovih rojakov so našli.

Slišal sem, da kolikor bolj globoko grede v rov, toliko več je plina. Pravi, da so mrtvi tudi 4 rošile; dasiravno imajo priprave za dihanje, vendar se zadušijo marsikateri tudi s tako pripravo.

Dne 10. maja so jih spravili na dan 75.

Delo gre zelo počasi od rok. Trupla so popolnoma izpremenjena, tako da jih ni mogoče poznati. Spoznajo se samo po številkah, ki jih imajo pri sebi. Ako se je komu izgubila številka, potem ga pokopljejo kot nepoznanega.

Dne 9. maja je bil pogreb naznanjen ob 9. uri, pa smo zaradi nepravilnega reda prišli na pokopališče šele po 12. uri. Društvo JSKJ je nelo v sprovodu Johna Turkoviča krassen venee in trinidadska dekleta so s svežim cvetjem okrasile grob mladega rojaka Tomšiča.

V imenu JSKJ je bilo položeno sveče cvetje na grob sobrata Turkoviča. Prekrasen venee so tudi položili člani društva sv. Jožefa od NHZ. na grob sobrata Valentiča.

Zaradi zakasnelega pogreba sem namenjen nagrobni govor opustil. Objavljam ga bom zato pozneje v glasilu.

Matiija Pogorelec.

Trinidad, Colo. — "The Chronicle News" z dne 4. maja piše: — Poslušajoč se žalosti in nesreče vdov in osirotelih otrok vsled strašne razstrelbe v Hastings je prišel pred nekaj dnevi v Hastings nek goljuf, ki ga je izdal za avstrijskega konzula in je rekel, da dela, da pomaga avstrijskim podnikom.

Sel je po hišah in oropal nesrečne vdove denarja in raznih vrednostnih papirjev. V več slučajih je pobral družinam vse prihranke in je potem odšel. Iz nekega kovčega je vzel \$1.700 in vse listine, katere je prinesla družina iz stare domovine.

V nesrečni uri je kaj lahko pregovoriti in ogoljufati nesrečne vdove. Mnogo družin je na ta način brez vsakega denarja. Zadevo so žene ponesrečenih rudarjev naznanile šerifu.

Rusija pred novim preobratom.

GOVOR JUSTIČNEGA MINISTRA KERENSKEGA. — SVET DELEGATOV DELAVSKE IN VOJAŠKE STRANKE SKUŠA DOBITI PREMOČ. — KERENSKI PRAVI, DA JE VSA NJEGOVA MOČ IZČRPANA. — VOJNI MINISTR GUČKOV JE ODSTOPIL. — RUSIJA BO SKORAJGOTOVO SKLENILA SEPARATEN MIR. — "DEŽELE NI VEČ MOGOČE REŠITI".

Petrograd, Rusija, 13. maja. — Danes je justični minister Kerenski pojasnil svoje stališče in stališče, ki ga je zavzela Rusija v sedanjem času. Na shodu delegatov je imel sledeči značilni govor: —

Jaz sem prišel k vam, ker je moja moč popolnoma izčrpana. — Pogum, ki sem ga imel še pred kratkim, je izginil. Prej sem bil še prepričan in uverjen, da smo državljani, ki se zavedajo situacije, ne pa ustaški sužnji. Zdaj nimam niti tega prepričanja.

Zal mi je, da nisem umrl pred dvema mesecema. Zal mi je, da nisem umrl tedaj, ko se je začelo v sreih ruskega ljudstva novo življenje. Tedaj sem bil še prepričan, da se bo mogla dežela sama vladati. Tedaj sem bil prepričan, da se bo ruski narod lahko povzpela svojo lastno močjo, ne da bi bilo treba uporabljati palico.

Z ozirom na sedanje razmere se mi zdi popolnoma nemogoče rešiti deželo. Morda je že blizu čas, ko vam bom moral povedati, da vam ne moremo dati toliko kruha kot ga pričakujemo, ter da vam ne bomo mogli dati drugih živil, do katerih ste popolnoma opravičeni. — Preporočil je suženjstva v prostosti se ne razvija normalno. Mi smo okusili prostost in smo se morda oprijeli od nje. Zdaj potrebujemo resnosti in discipline.

Vi lahko trpite in izpolnujete desetletja povelja vlade, katero sovražite. Ako vam je taka vladavina zapovedala streljati na svoje prišaste, ste streljali na nje. In kaj se je zgodilo kar čez noč? — Kaj se je zgodilo nasenkraf? — Zdaj v prostosti ste postali nepotrpežljivi, zdaj v prostosti ne morete več trpeti!

Iz kongresa.

Špijonažna predloga sprejeta. — Prohibicijska predloga propadla. — Cenzura.

Washington, D. C., 14. maja. — Senat je danes sprejel 77 glasov proti 6 špijonažno predlogo. Prohibicijska določba in enura časopisja je bila ertana.

Že v soboto je bila cenzurna določba odklonjena. Danes so jo zopet hoteli predložiti, pa je bila odklonjena. Glasovatelj je bilo 48 proti 34. S 47 glasov proti 37 je bila tudi odklonjena Cumminsova predloga, po kateri naj bi bilo prevedeno iz žita kuhati žganje. Večina senatorjev je bila proti temu, da bi se zopet razpravljalo o tej predlogi; izjavili pa so se za to da se razmotriva o tem pri predlogi o živilih.

Ko je bila špijonažna predloga sprejeta, so jo takoj izročili za te imenovanemu odboru, da o nje razpravlja, ker se v bistvu razločuje od predloge, ki je bila sprejeta v poslanski zbornici.

Zelo ostro so senatorji kritizirali špekulante z živili. Senator Thomas iz Colorada je hotel špijonažni predlogi pridejati določbo po kateri naj bi se zaprle za čase vojne borze in trgovske zbornice ki določajo cene živilom.

V debati o tej predlogi so se slišali krepki izrazi o špekulantih imenovali so jih "roparje", parazite itd. Predloga pa ni bila sprejeta.

Večina senatorjev je bila za to da se špekulacija omeji, toda zdi niti so se v tem da se bo o tem razpravljalo pri predlogi o živilih.

Senator Lewis se je temu upiral in je zahteval, da se da predsednik moč, da zapleni vse zaloge živil v Združenih državah in na skrb za to, da se razdeli in prodaja med narod.

Ko se je razpravljalo o zalaganju zaveznikov z živili, kateri zahtevajo 600 milijonov bušljev, je senator Kenyon iz Iowe rekel:

"Ako kongres ne najde poti, da bi končal to ropanje, potem bo živilski narod našel pot, če se mora tudi poslužiti svetilnih drogov po ulicah."

Vardaman iz Mississippi ne more razumeti, kako da se pusti ljudstvo izžemati od malega števila špekulantov, ki vodijo borze v svoje namene. Senator Thomas je izjavil, da je dovolj živil v državi, da je pa težavno, da bi navadni človek prišel do njih. Ljudstva naj se ne navadi na stradanje in so mnogi važnejša vprašanja, kakor pa zbirati armado.

Senator Gore predlaga, da se imenuje živilski diktator. Predsednika naj se pooblasti, da imenuje generalnega diktatorja za vsa živila. Diktator naj bi opravljal svojo službo za časa vojne in devet mesecev po sklenjenem miru.

Kot kandidat za diktatorja je bil predlagal Herbert C. Hoover

Tudi črni gredo v vojno.

Atlanta, Ga., 14. maja. — Henry Lincoln Johnson, črnc, je naznanil, da bo zbral polk črncev iz države Georgia, da bodo šli na Francosko pod poveljstvom polkovnika Roosevelta. Ako pa Th. Rooseveltu ne bo dovoljeno, da bi peljal divizijo v Evropo, se bo polk črnih pridružil ameriški armadi.

Nikdo ne ve, če bo imel ta poziv justičnega ministra Kerenskoga kak upliv na narod. Skoraj vse časopise se bavi z izjavo justičnega ministra Kerenskoga.

Petrograd, Rusija, 14. maja. — Vojni minister Gučkov je odstopil.

V seji delegatov delavske in vojaške stranke je izjavil ruski vojni minister Gučkov, da odstopa. Svojo resignacijo je poslal ministru kerenskemu predsedniku knezu Lvovu.

Beda v jetniških taborih.

Z angleško armado na Francozem, 14. maja. — Trije angleški vojaki, katerim se ravno posrečilo vbežati iz nemškega jetniškega tabora, ki se nanaja takoj za vojno črto, pripovedujejo o žalostni oskrbi v jetniškem taboru. Pravi, da je v taboru mnogo vozeznikov v sled omaganja in pomanjkanja.

Ako smo pokazali le majhne znake boleznij, pripoveduje eden jetnik, "potem so nas pretepili z biči ali pa s paškim kopitom." Akoravno je bil ta vojak vjet samo tri mesece, je vendar padla njegova teža od 182 funtov na 108. Njegove noge so bile ozebene in polne ran, ker jih niso zdravili. Jetniki niso imeli v največjem mrazu ne sukenj, ne odeje. Vse to so Nemci jetnikom odzeli. Odzeli so jim celo s kaprunijeve trake in vojaška znamenja, ako so bila iz bakra.

Za hrano so dobili po četrt hleba kruha na dan, krožnik redke juhe in vsak drug dan redke nalomestek kave.

V nekaterih slučajih so dobili grizljaj mesa, ki ni bil večji kot kos sladkorja. V zadnjem času so jih prisiljeni delati tako blizu vojne črte, da so prišli pod ogenj angleške artilerije.

To je v popolnem nasprotju z zavezanostjo z nemškimi vojaki, ki ne nahaajo v angleškem jetništvu. Dobijo dovolj hrane ter dro in zdravo izgledajo; za delo dobivajo plačo in si smejo v vojaških kantinah kupiti kaj prijetljaka kakor angleški vojaki.

Boji na Balkanu.

Paris, Francija, 14. maja. — Na več mestih so se vršili artilerijski boji. Srbska armada prodira v smeri proti Dobrem polju. Nemški napadi pri Makubovo so bili odbiti ravno tako na desnem bregu Vardarja.

Berlin, Nemčija, 14. maja. — Med Presbiškim jezerom in Vardarjem se artilerijski boji nadaljujejo. Zavezniki napadi na naše postojanke so bili odbiti.

Solun, Grška, 14. maja. — Naša (srbska) infanterija je zasedla nekaj sovražnih zakopov pri Dobrem polju. Odbili smo dva zelo huda sovražna protinapada; sovranih je imel pri tem zelo težke izgube. Vjeli smo mnogo vojakov in velik bojni plen.

Bolgarsko poročilo:

Ob Kolenu Črne, 14. maja. — Srbsko prodiranje proti hribu št. 105C smo ustavili.

Pri Dobrem polju so Srbi ponorili z veliko silo navalili na naše postojanke, pa smo jih odbili. Komur se je posrečilo prodreti do naših zakopov, je poginil v boju na bajonet. S protinapadom smo pregnali Srbe, ki so vdrl v naše zakope.

Ob Vardarju se artilerijski boji nadaljujejo. Preprečili smo vse sovražne naskoke. Šele ponoči se je francoskim oddelkom posrečilo izvršiti nekaj naskokov na Jakobenske in Biselhovske višine. — Francozi so se morali umakniti v svoje zakope.

Ruski vojni minister je resigniral.

Petrograd, 14. maja. — Vojni minister mornariški minister, general Gučkov, je resigniral.

Pri večerjanji seji delegatov, ki so prišli s fronte, je Gučkov prebral sledečo resignacijo:

"Z ozirom na pogoje, vladne oblasti, zlasti pa še na oblast vojne ministra, z ozirom na armado in mornarico, je nastal položaj, katerega ne morem prednugačiti in ki je nevaren za obrambo, svobodo in celo za obstoj Rusije. Zato ne morem več opravljati službe vojnega in mornariškega ministra ministrstva ter ne morem biti odgovoren za velik greh, ki je bil storjen proti domovini."

Odstopil je tudi poveljnik petrogradske garnizije, general Kur-nikov.

Francosko bojišče.

London, Anglija, 14. maja. — Odbili smo sinoči sovražne napade severovzhodno d Epehy in severno od Ypres. Vjeli smo nekaj sovražnih vojakov.

Ponoči smo napredovali v vasi Roëux.

Nočno poročilo: Naše čete so danes nadaljevale prodiranje severno od reke Scarpe in so dovršile zavzetje vasi Roëux. Vsa vas Roëux, katero so Nemci branili z vso trdnostjo, in ki je bilo bilo pretečeno mesec pozrišče vročih bojev, je sedaj popolnoma v naših rokah.

Tekom dneva smo potisnili bojno črto malo proti severu pri Gavrelle.

V značilnih bojih smo včeraj uničili šest nemških letal, dve pa smo poškodovali.

Pogrešamo tri naše zrakoplove.

Paris, Francija, 14. maja. — Na celi fronti je bil običajni artilerijski boj. Prepodili smo več sovražnih poizvedovalnih čet, ki se se hotele približati naši črti pri Vauxaillon, Craonne, pri hribu št. 107, pri Sapignen in v Champagne. Vse te poskuse smo preprečili. Nemci so imeli pri tem velike izgube in so izgubili mnogo jetnikov.

Nočno poročilo:

Tekom dneva je nemška artilerija močno obstreljevala našo črto severno od Brae-en-Lannois ter Cerny. Tudi v Champagne se je artilerija oglašala.

12. maja smo uničili 13 nemških letal. Naši letalci so zmetali na postajališča in skladišča štiri tisoč kilogramov eksplozivnih snovi.

Laška fronta.

Rim Italija, 14. maja. — Na treninski fronti so se včeraj na asijski planoti vršili vroči artilerijski boji. Avstrijski letalci so poskušali poizvedovalne polete v dolino Sugane. Naši letalci pa so jim namerno preprečili.

Razgnali smo avstrijske oddelke v dolini Travignole in Pellegrino. Na soškem bojišču so boji ožile. Naša artilerija je obstreljevala zakope in druge važne avstrijske postojanke. Letalci poročajo o požarih za avstrijsko bojno črto.

V bojih južno od Gorice smo vjeli 30 vojakov, dve strojni puški in večjo zalogo municije.

Vršili so se tudi značilni boji. Sovražni škadron je metel bombe na Opele in je poškodoval baziliko in arheološki muzej.

Ob srednjem teku Soče smo uničili dve sovražni letali.

Dunaj, Avstrija, 14. maja. — Na soškem bojišču se artilerijski boji nadaljujejo neopretrgoma. — Večkrat je laški ogenj zelo ljut.

Laška infanterija je poskušala močan napad na višine pri Plavah, toda napad smo odbili.

Na ostali bojiščih je položaj neizpremenjen.

Boji v Aziji.

Petrograd, Rusija, 14. maja. — Na kavkaški fronti so Kurdi pri gorih Kelerkami, južno od Erzingana, potisnili eno našo stotnjo nekoliko nazaj. Odbili pa smo napad Kurdov pri Behmer.

Ček za 25 milijonov.

Washington, D. C., 14. maja. — Državni zakladničar McAdoo je danes popoldne podpisal zopet ček za 25 milijonov dolarjev. Plača se angleški vladi. Angleška vlada se svoto svoji zavezniciji Italiji. Ves denar se bo porabil za naročila v Ameriki.

Nemški parnik v ameriški mornarici.

Washington, D. C., 14. maja. — Danes državno departament naznanja, da so priklonili 12. maja ameriški mornarici parnik "De Kalb", ki je bil prej nemška pomožna križarka "Prinz Eitel Friedrich".

"De Kalb" bo prva nemška ladja ki jo bodo porabili kot trgovsko, ali bojno ladjo proti Nemčiji.

Francosko parobrodstvo.

FRANCOSKA VLADA POTREBUJE VELIKO SREDSTEV ČE BO HOTELA POVSPEŠITI — OZIROMA OBNOVITI SVOJO PAROBRODNO SLUŽBO. — VELIKE IZGUBE. — POMANJKANJE SUROVIN. — MNENJE ANGLEŠKIH KROGOV IN NEMŠKO BOJEVANJE S PODMORSKIMI ČOLNI.

V ostrem nasprotju k govorom in izjavam glede splošnega vojaškega položaja v Franciji, katerega slikajo izvanredno ugodno, so izjave in obvestila glede položaja francoskega trgovskega parobrodstva.

Vse tozadevne izjave kažejo pobotost in precejšno malostnost. Celo v angleških listih dvigujejo francoski poselniki ladjedelnic svoj glas, razkrivajo slabe razmere v francoskem trgovskem parobrodstvu ter skušajo dobiti pomoč svojih zaveznikov.

Glasom francoskih navedb je vsebovala francoska trgovska mornarica pred julijem 1914 nad dva in pol milijona ton ladijske prostornine. Da konca leta 1916 se je ta ladijska prostornina zmanjšala za najmanj 250.000 ton in sicer v glavnem radi vojevanja s podmorskimi čolni. To zmanjšanje ladijske prostornine za 12 odstotkov pa se spozna v njegovem naravnost uničujočem pomenu za francosko narodno gospodarstvo, ko se čuje, da ni dobila Francija niti izdaleka primernege števila ladij, katere se je obdelo Nemcem in da ni bila v stanu prirediti z grajenjem novih ladij. K temu pride še, da je po soglasni izjavi francoskih izvedencev celo, še sedaj obstoječe trgovsko brodovje skrajno obrabljeno in potrebno popravil. Pri tem pa ni nobenega upanja, da bi se še tekom vojne te ladije popravilo ali jih pa nadomestilo z novimi.

V ta namen manjka ne le delavcev, temveč tudi potrebnih surovin. Še bolj kot na drugih poljih je opaziti v ladjedelništvu posledice zasedanja francoskega rudniškega ozemlja po Nemcih. Vsa to železno ploščo ter vse druge, pri grajenju ladij neobhodno potrebne dele, je treba spraviti v Francijo preko morja, predno je kolikšak mogoče tam misliti na kako nadomestno zgraditev. — Francozi so zaman skušali kupiti ladije pri nevtralnih in zaman so vedno prosili Anglijo za ladjedelniški materijal.

Na ta način je umljivo, če govori Paul de Rouziers, francoski graditelj ladij v angleškem strokovnem listu "Fair Play" "o popolnem izčrpanju francoske trgovske mornarice" o "zelo vznemirjajočem položaju" te važne panoge francoskega narodnega gospodarstva ter daje obenem izraza svojemu začudenju, "kakomorejemo ustiti zavezniki tako nujen in splošno važen problem neresen." — Drugi francoski strokovnjak, Lestonnell, izjavlja v nekem članku v pariškem "Journal" na kratko, da je francosko trgovsko parobrodstvo uničeno. Ničesar novega se ne gradi ali pa tako malo, da sploh ni vredno govoriti o tem. Istega mnenja je očitno tudi poročevalec vojno-mornariškega oddelka, poslanec Cels, ki je v februarju 1916 zahteval od mornariškega ministrstva takojšno zgradbo trgovskih ladij, ki bi glede števila presegale one, katere so potopili nemški podmorski čolni.

Kako razpoloženje vlada v Angliji glede teh načrtov in kako sovrani so Angleži celo proti njih lastnim zaveznikom, kadar gre za njih dobiček, je razvidno iz izjave uredništva istega lista, v katerem se je objavilo te priizbuje francoskih graditeljev ladij. Uredništvo izjavlja: — Ker potrebuje Anglija ladijski stavbinski materijal prav tako nujno kot Francija ali Italija, ni niti misliti na to, da bi ugodila angleška vlada zahtevam za dovolitev izvoza tega stavbinskega materijala iz Anglije. Francoska vlada je rekvirirala šele 50 odstotkov svoje trgovinske mornarice za vojno na morju. Dokler pa francoska vlada ne zapleni še ostalih 50 odstotkov, ne more Francija pravzaprav zahtevati, da bi se ji, kot se je zgodilo dosedaj, pošiljalo tovore z angleškimi ladjami. V splošnem pa je imela francoska vlada za svoje graditelje ladij vedno več na razpolago kot pa angleška vlada za svoje lastne in vsled tega je še manj povoda za angleško parobrodstvo doprinesiti katerekoli žrtve v priilog francoskemu.

Kdo dvomi o tem, da ne bo tako naziranje o položaju v merodajnih angleških krogih trajalo naprej še po vojni in to potem, ko se je pričelo z nemške strani z neomejenim vojevanjem s pomočjo podmorskih čolnov, ki zahteva vsaki dan toliko žrtev med zavezniškimi trgovskimi ladjami? Takrat pa bodo postale trgovske mornarice drugih vojskujočih se držav, predvsem Japonske in one nevtralnih držav tako velike, da bo stopila francoska trgovska mornarica popolnoma v ozadje.

Vse je razmere so merodajnim francoskim vladnim krogom brez dvoma znane in jasne. Ti vedo, da je Francija tudi na polju trgovskega parobrodstva zadušena v objemu Anglije in da bo tako najbrž tudi ostalo.

Iz tega vzroka manjka najbrž Francozom tudi potrebnega strem ljenja in enerzije, da bi si zgradili francosko svetovno-trgovsko pristanišče. Da takega za sedaj nimajo, mora priznati celo vsak Francoz sam. Vedo namreč, da ne zadostuje niti pristanišče v Marseilles, niti ono v Bordeaux ali katero izmed pristanišč ob Kanalu zahtevam, ki stavi moderno trgovsko parobrodstvo na pristanišče.

Iz vsa tega pa je izprevidno, da niso slabe razmere, ki jih je prinesla ta vojna Franciji tudi na tem polju, ničesar drugega kot nujna in potrebna posledica slabega gospodarstva, ki je obstajalo že dolgo prej, v mirnem času.

Rusko bojišče.

Petrograd, Rusija, 14. maja. — Na gališki in rumunski fronti se vrše običajni infanterijski boji. Pri Kovelu je naša artilerija izstrelila nek nemški zrakoplov, ki je padel na tla za nemško bojno črto.

Zborovanje premogarjev.

Indianapolis, Ind., 14. maja. — Uradniki United Mine Workers of America in zastopniki državne organizacije iz držav Washington, Wyoming in Montana so pričeli danes zborovanje, da se določi nova plačilna lestvica. Zborovanje bo trajalo več dni.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znan, ne sprejemamo nič več denar za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposlujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri bivaajo v krajih, ki so sosedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika ker nam s tem pomagata sestaviti pravilni naslov.

TYRDKA FRANK SAKSER,

62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenski Dnevnik)
 Dnevnik izdajatelj: **JOSEF PUBLISHERS COMPANY**
 (Incorporated.)
 FRANK BAKER, President. LOUIS BENEDICT, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na leto leto valja list na Ameriko \$3.00
 Na leto leto valja list na Evropo \$3.00
 Na leto leto valja list na Azijo \$3.00
 Na leto leto valja list na Avstralijo \$3.00
 Na leto leto valja list na Južno Ameriko \$3.00
 Na leto leto valja list na Severno Ameriko \$3.00
 Na leto leto valja list na Srednjo Ameriko \$3.00
 Na leto leto valja list na Južno Evropo \$3.00
 Na leto leto valja list na Severno Evropo \$3.00
 Na leto leto valja list na Srednjo Evropo \$3.00
 Na leto leto valja list na Južno Azijo \$3.00
 Na leto leto valja list na Severno Azijo \$3.00
 Na leto leto valja list na Srednjo Azijo \$3.00

"GLAS NARODA" tiskava vsak dan izvenredno velikim tiskom.

"GLAS NARODA"
 ("Voice of the People")
 Izzida vsak dan izvenredno velikim tiskom.
 Subscription yearly \$3.00.

Advertisement on agreement.

Deposited here for publication in accordance with the provisions of the Copyright Act of 1909.
 Deposit made by the publisher, JOSEF PUBLISHERS COMPANY.
 Deposit made by the publisher, JOSEF PUBLISHERS COMPANY.
 Deposit made by the publisher, JOSEF PUBLISHERS COMPANY.

Deposited in full payment of the subscription fee for the year 1917.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St. New York City

Telephone: 4687 Cortlandt.

JOSEF PUBLISHERS COMPANY

JOSEF PUBLISHERS COMPANY

Germanizacija Avstrije.

Z ozirom na sedanje razmere, se nam ni dosti brigati za Avstrijo. Vse kaže, da je doigrala svojo ulogo ter izpolnila zgodovinsko nalogo, ki ji je bila dana.

Težki račun svetovne vojne bo poravnal tudi na njen račun. Tu v Ameriki razmišljamo o stvari ter razumevamo položaj na čisto drugačen način kot v Avstriji.

Tu smo lahko razmišljali na splošno o situaciji; tu smo videli neznansko počasni, a neodoljivi propad misli, za katero so posegli centralni zvezniki za orožje ter izžvali klanje človeštva kot ga do sedaj še ni bilo v svetovni zgodovini.

Nemčija kot glavni krivec je izžvala to vojno. Pri tem ne po magajo nobeni argumenti o angleški perfidiji ali njeni splošno znani vladaljšnosti. Resnica je, da je Anglija bolj samoljubna kot katerega druga država na svetu, ter da ji je v dosegu ciljev vsaka prilika dobra.

To se je že nešteto izkazalo in je to stvar smatrati kot značilno potezo angleškega narodnega značaja.

V našem slučaju pa gre za stvari, za katere smo se od vsega pričetka sedanje svetovne vojne borili in za katere smo se večkrat tudi žrtvovali materialno in ugledno.

Gre za stališče, ki smo ga zavzemali napram Avstriji in katerega niso hoteli razumeti drugi slovenski listi. Kako pravilno smo za sledovali smer glede razvoja narodnostne misli in obnem razvoja pangermanske agitacije v Avstriji, je razvidno iz dopisa ali članka, ki ga je priobčila dne 22. marca tekočega leta tržaška "EDINOST" pod naslovom: "Germanizacija Avstrije".

Tržaška "Edinost" je prinesla 22. marca pod naslovom: Germaniziranje Avstrije sledeče: "Kam bi nas odvedel nemški državni jezik oziroma, kaj se hoče z njim doseči, nam je jasno pokazala prisilna in izključna raba nemškega kot službenega jezika na železnih (na proгах Dunaj-Trst, Zidani most-Sisek) se je že dosegal uradno rabil samo nemški jezik. Slovenskega akta gotovo se mi nihče videl, pa čeprav leži polovica glavne proge na slovenskem ozemlju.

Uradniki, ki razumejo slovenski, so samo z najnižjimi delavci govorili v njih jeziku — v interesu dela. — Sedaj je pod zagrojitvijo kazni prepovedana vsaka slovenska beseda, pa četudi ubog slovenski delavec ne razume nemške odredbe. Namera tega je: da se Slovenci čim bolj množijo izključujejo, zlasti pa še, da se jim omogoči dobiti boljše mesta, nasprotno pa, da se Nemcem najboljše službe v nemških deželah, ne da bi bili primorani, učiti se dotičnega deželnega jezika. Proglasitev nemškega kot državnega ali prometnega jezika bi imela za posledico poplavitve nemških dežel z nemškimi uradniki in izključno uporabo nemškega jezika tudi v obveščanju z nemškimi strankami."

Evo vam jasnega dokaza za nemške težnje! Pa morebiti se bo vseeno našel kak bedak, ki bo še vedno pel slavo avstrijski dobrotljivosti napram Slovincem, ki so pod Avstrijo zapisani smrti.

Rojaki bodo čitali ta članek čisto z drugačnimi očmi, in drugim smrem kot ga čitajo ljudje v Avstriji.

V teku velikanskih zgodovinskih razvojev, katerih smo bili priča v zadnjem času, se nam zdi Avstrija tako malenkostna in smešna kolikolična, kakoršne sploh še ni bilo v zgodovini evropske politike.

Bile so države, ki so propadle in propadle vsled notranjih bojev.

Bile so države, ki so se razsule vsled razkrošnosti in obilja, ki je zavladalo med državljani, a odkar obseva božje sonce to zemljo, še ni bilo države, ki bo tako klavarno preiskusila velik čas, kakor ga je ravno Avstrija.

Države pogreznjene v absolutizem, iz kojega ni bilo nikakega izhoda, so se vseeno dvignile, se oporile, uvedle demokratično vladno, a Avstrija je ostala to, kar je bila.

Nje cilj, ki je bil že iz leta 1866 isti, namreč germanizacije Avstrijo in to pod uplivom pruske zmage pri Sadowi in iz tega izvirajočega prepričanja avstrijskih politikov in diplomatov, da je samostojni obstoj Avstrije v modernem smislu nekaj nemogočega.

Vsi narodnostni boji, ki so se bili v Avstriji zadnjih trideset let in ki so povzročili vse nazadovanje ter kazali Avstrijo svetu kot najbolj nazadnjaško državo, so bili naravna posledica prepričanja da mora biti Avstrija nemška država in da je za njen obstoj neobhodno potreben nemški državni jezik.

V pričetku članka smo poudarjali, da so zadnji dogodki v svetovni zgodovini izkazali vso smešnost in vso malenkostnost naprav Avstrije in čujo vredno tudi nemške diplomacije.

Rusija, najbolj avtokratična država na svetu, se je v mrzličem napadu navdušenja porotila spon avtokracije in carizma.

Njen bodoči obstanek kot proste države je zagotovljen, in vsi vprašanja, tikajoča se notranjih zadev, posebno glede ureditve na rednostnih vprašanj so stranskega pomena.

Gre za veliki, za sedanjo vojno edini zaželtivi in vseh žrtv vredni cilj, ki ga vsebuje proklamacija našega predsednika: de mokratiziranje celega sveta.

Za ameriškega Slovence so razmere, ki vladajo zdaj v Avstriji prav tako majhnega pomena kot razmere v republiki San Marino al Monte Carlo.

Novi duh, ki veže preko sveta in ki ga bo osvojil ne glede na potentate in samodržce, bo blagotvoren tudi za naš narod.

Tržaška "Edinost" ne bo imela niti najmanjšega pomena pisat o kakem zapostavljanju slovenskega ter protislovenskih uradnikov na avstrijskih državnih in privatnih železnih.

Duh, ki bo prešel moderno Evropo, se ne bo pečal z malenkost-

nimi zadevami službenega jezika in obveščanja med uradnim in delavstvom.

Ugotovil bo in uredil, kar bo najboljše za vse, za posameznika in narod.

Dokaz tega je ruska demokracija, ki gre skozi velike boje, a bo uspešna ravno raditega, ker vstraja pri ciljih, ki si jih je zastavila.

V modernem svetovnem redu in organizaciji držav ne bo imela Avstrija kot je bila nikakega prostora.

Povdarjamo:

Avstrija kot je bila, kajti s tem je povedano vse. Dosti se lahko izpremeni in dosti slabega nadomesti z dobrim, a naše srce nam pravi, da je vse zdravilo glede sedanje Avstrije brezuspešno in da je nje edina rešitev popolno raztelesenje.

Avstrija bo lahko še vedno obstajala, a ne kot monarhija, absolutna kot je bila Rusija, temveč kot zveza prostih narodov, ki si hočejo sami določiti usodo ter skrbeti za bodočnost.

Dopisi.

Anacoda, Mont.

Naznanjam, da je moj nepozabljeni soprog Ignacij Verhovnik dne 6. maja, previden s svetinimi zakramenti, v starosti 76 let mirno v Gospodu zaspal. Bil je 15 let janičar pri svojem društvu sv. Petra in Pavla, pri katerem je bil član od početka društvenega obštanka.

Lepo se zahvaljujem Mrs. Bolkovac in sestri Mrs. Ani Bolkovci ter Mrs. Rohm. Z Bogom.

Klementina Verhovnik.

Sebastopol, Cal.

Ne bom veliko pisal o dopisih z naslovom "Oč, odpusti jim", ki sta bila objavljena v št. 101 "Glas Naroda". Lepe so te besede, toda vsebina pod njimi presega vse. Človek, ki se izrazi kot se je dopisnik iz Chicage, ni vreden odpustitve. Izdajalec je svoje domovine in v sedanjem času izdajalec Amerike. Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.

Kar se tiče dela in zlasti poljedelstva, je vse tako, kakor se bere v različnih dopisih. Kokoške je bolj srednja, ker jo vsak rod proda zaradi velike dragine kokuškega žita. Pšenica je 56 funt, koruza in drugo zrno po 44. Kdor ima krave, pa nima sam dovolj krme, mora krave prodati, kajti tona krme stane \$35.

M. Rogina.

Mojim rojakom!

Niti na misel bi mi ne prihajalo, da bi se prepiral z dvomljivo sv. vlado, da ni mogega — čislana ali nečislana — imena potegniti ona nesramna nesloga.

Zaplenjen je mojega premičnega in nepremičnega premoženja se je zavrnilo na podlagi št. 58. in 59. b. Kar se pa tiče smrtne obsodbe, postavlja ista v zasmeh vse juridične značilnosti. Obesite me, ako me imate v roki!!! Konfiskuj te i ono, česar nimam!! Take in enake razsodbe so vredne samo še mlečnobiznih poročnikov - sodnikov. Obsodba sama na sebi nima nikakega pomena, ker je moje življenje v mojih rokah, ne pa tako v roki premladoga Karleka, ki je Nemec, kojemu ne zaupam niti fika, niti knofa.

Nekaj drugega pa je z mojimi rojaki. Če bi zahteval od njih, naj svobodno mislijo, bi bilo to previsoko zahtevano, ali da se ne odzovejo ljubim klicem za rešitev naše rodne zemlje, za rešitev našega, preko tisoč let tlačnega naroda, ki danes obupno kliče na pomoč, to moram prepuščati pač — ne vam — ali Bogu, ali slogi, ali pa morda voditeljem ter dveh.

Rojaki! Jaz nimam strahu pred visilicami in ne pred raznohikimi strahovi, ki so v sredi oti, okoli kraja pa jih ni; nimam bojazni kljub zatrdilom zasebnih pisem, v kojih se mi razpisujejo čreva, ter vedno gledam s čistim ponosom na preteklost in prihodnost, ali reči moram, da po 99 odstotkov slovenske duhovščine kljub vsakojakim koncesijam ni hotela postati demokratična, marveč si je izvolila — eo ipso — svojo taro avtokracijo.

Kdo je tisti, ki bi rad navtežil omurkolji, da bogovi žele, naj pri lanskim mizeriji sodijo bogovi!! Štvar je pač enostavna: Avstrijska vlada hoče, da zastraži naše vojake širom Združenih držav, ioh: več ne smeš v stari kraj. Tc je iluzija! Kadar in ko se mi bo zahotelo, bom stopil na isto zemljo, ki je bila last mojih pradedov, last mojih očetov, tedaj mora last. Naveličal sem se prosjati in boračiti, — danes ponosno ahtevam svobodo! In končno: Ozdveva se mi, da imamo mnogo iše doma in rodoljubje kot ljudje "parasiiti".

V protiv sv. vladi sem delal in lehal bom v prihodnje s podvoje no močjo!

Brez strahu za ciljem: Zemlja moja, bodi moja, tuje naj iše jo sam! Za menoj — na vislice!

Blas Legar.

Karol Schurz, sloviti nemški Amerikanec.

Bil je Nemeec Karol Schurz, ki je sanjal o prostosti. Sanjal pa je prežgodal in v napačni deželi. Leta 1843 je stopil kot mladenič na vseučilišče v Bonni. Tam je prišel pod upliv Gottfrieda Kinkel ki je bil profesor retorike na tem vseučilišču. Kinkel je imel strogo "liberalne nazore" glede demokracije in teh se je navzel tudi mladi Schurz.

Kot dijak je postal goreč zagovornik prostosti, republikanske vladne oblike in sovražnik vsakega zatiranja. Poglobil se je v študij političnih znanosti in s članki je kaj kmalu pričel delovati za stvar prostosti.

Leta 1848 sta pričela Schurz in Kinkel izdajati liberalen časopis Schurz pa se je poleg tega vrzel s celo svojo energijo v socialno revolucijo, ki je pričela iti preko Nemčije. Upal je, da se bo doseglo politično reformo, katero je tudi zagovarjal v svojem listu. Vstopil je v revolucijsko armado ter se hrabro boril za prostost.

To revolucijo pa se je zdobilo in pruska vlada je v krvi mladih patriotov zadušila vsako ustaško gibanje.

Schurz je bil prisiljen pobegniti kajti šlo se mu je za glavo. Pribežališe je našel v Švici.

Vsi njegovi načrti so se izjalovili. Revolucije je bilo konec in on sam je bil izgnanec, brez denarja prijateljev in pomoči.

Je pa bila še ena stvar, katero je bilo treba storiti za stvar prostosti, dasiravno s tveganjem lastnega življenja. Kinkel-a so ujeli in zaprli v zloglasni trdnjavi Spandau. Schurz se je skrivoma vrnil v Nemčijo, da pomaga svojemu prijatelju.

Iznajdljivosti in podjetnosti Schurza se je posrečilo rešiti prijatelja iz ječe, nasker se je napotil v najbližje pristanišče in od tam v Leith v Angliji.

Tekom prihodnjih let je potoval po Franciji in Angliji ter si od časa do časa služil kruh s pisanjem. Leta 1852 je prišel v Združene države, kjer se je najprvo naselil v Philadelphiji. Pozneje je odšel v Wisconsin.

S časom je postal slaven tudi v svoji drugi domovini in to ne le kot pisatelj, temveč tudi kot govornik. Postal je sila v zapadni politiki, s katero se je računalo.

Vsled teh izvanrednih zmoglosti ga je imenoval predsednik Lincoln poslanikom v Madridu.

Nato pa je izbruhnila Državljan-ska vojna. Schurz je čutil da bo kot vojak lahko boljše služil Ameriki kot pa v službi diplomata. Zapustil je svoje mesto kot poslanec ter stopil v armado.

Boril se je za Unijo prav tako junaški kot nekoč za prostost svoje prve domovine. Hitro se je pospel do čina generalnega majorja ter se odlikoval pri Chancellorsville, pri Gettysburgu in drugod.

Po končani vojni se je vrnil k svojemu prvotnemu poklicu, — časnikastru in v kratkem je postal velika sila v ameriški žurnalistiki. Leta 1869 je bil izvoljen senatorjem Združenih držav.

Vse to pa se je zgodilo v teku dvajsetih let od časa, ko je moral bežati za svoje življenje, — ko je stal v tujini, brez upanja, brez denarja.

Leta 1877 je postal tajnik za notranje zadeve v kabinetu predsednika Hayes.

Leta 1884 pa je stal v prvih vrstah stranke, ki je izvolila predsednikom Grover Clevelanda.

Prav do dneva svoje smrti je služil Karol Schurz s peresom in govorom Združenim državam, služil na način kot malo rojenih Amerikancev. Nekdanji nemški izgnanec je postal velik Amerikanec.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDruženih državah.

Hoover in kontrola živil v Ameriki.

Herbert C. Hoover, ki se je vrnil iz inozemstva, da pomaga vladi rešiti probleme prehranjevanja in živil, je izjavil, da se v tem letu nikakor ni bati lakote v Združenih državah.

Hoover, ki je splošno znan radi njegove spretnosti v organiziranju pomoči za Belgijo, pa je rekel še nadalje:

— Če se ne uveljavi ali ustanovi zvezne kontrole dobave živil, se mora ameriški narod pripraviti da plača \$20.00 za barel moke. — Poleg tega pa ne bo v stanu zalagati z živili zaveznike kot bi jih mogel, če bi se uveljavilo primerne regulacije.

Po mnenju Hoover-ja je mogoče sedanjo ceno moke znižati za 40 do 50 odstotkov ob primerni kontroli ter bo imel proizvajalec ob istem času še vedno lep dobiček.

Hoover pravi, da ne pomeni kontrola živil krushnih kart. O hoče predvsem obvarovati narod pred tem, kar imenuje "small minority of skunks" — to je majhno skupino smrdljivih jazbecov ki so odgovorni za napihovanje cen.

Absolutno nikake prilike n' za kako živilsko paniko v tej deželi, — izjavlja Hoover, — in tu di ne nobenega opravičila za ne sramne cene. Ameriški problem ni oni lakote, kajti sedaj imamo in tudi prihodnje leto bomo imeli prebitke. Naš problem pa je razven protekcije našega lastnega naroda ta, da se nudi našim za veznikom zadnje uče tega, kam nam je preostalo in bo.

Kontrola živil potrebuje narod da regulira cene in poveča prebitke.

Ko zadostimo enkrat svojo normalno porabo, bomo imeli skupa, s Canado prebitke za svoje zaveznike, ki je enak le nekako 60 odstotkov hrane, katero hočejo od nas. S primernimi odredbami, ki bi prav malo vzmirljale naš ekonomski ustroj, bi jim lahko dobavili dodatnih 20 odstotkov. Njih delež pa bi bil še vedno premajhen.

Brez take kontrole se nam lahko prižgodi, da bo poskočila pšenica na \$20 pro barel še predno bo to leto končano. To bi pa imel za posledico, da bi se izpremenil ves plačilni sistem in tej izpremembi bi sledila ona v industriji in načinu življenja.

Brez katerekoli oblike živilske kontrole bo prišla ta dežela še v veliko težavnejši položaj in to radi neomejenega pošiljanja našega žita v inozemstvo.

Mogoče je, da nam bo v zadnjih treh mesecih prihodnjega leta zmanjkalo vsega žita za kruh.

Ob primerni kontroli pa bi vlada zahtevala od posameznega kromsumenta le eno stvar: da namreč je obilno, a previdarno in da ne razmetava.

Če je demokracija prepričanje ki ga je vredno braniti, bo naš narod z veseljem in voljno to storil.

Ohranjenje amer. imen.

V imenih tiči globok pomen. Roža bi prav tako lepo duhtela, če bi nosila kako drugo ime, — kot pravi Shakespeare, vendar pa bi iz bila veliko prvotnega čara, če bi nosila kako trdo ime, polno težkih soglasnikov. Ime Napoleona bi zvenelo manj veličastno v zgodovini, če bi ne bil ravno Napoleon katero ime vsebuje lepo izmenjavanje samoglasnikov in soglasnikov. Treba se je le domisliti velikega upliva godbe, da se razume pomen, ki leži večkrat v imenu samem.

V našem slučaju se gre za slavno ameriško goro. Radi imena te gore se je vrnil skozi celo vrsto let velik prepir. To je veličastna gora ob Puget Sound v državi Washington, kateri je dal National Board of Geographic Names ime Ranier, to je ime nekega Angleža ki ni nikdar videl te gore. Staro indijsko ime te pečine, sonorno in lepo, pa je Tacoma (s povdarskom na srednjem zlogu) in ljudje, ki žive v bližini te gore, žele, da bi se ga tudi oficijelno priznalo in rabilo.

Uničen Zeppelin v Severnem morju.

London, 14. maja. — Danes zjutraj je angleška mornarica v Severnem morju uničila Zeppelin L-22. Tako poroča angleška admiraliteta.

Kordit — opojno sredstvo.

Pijača ni edina skušnjava, kateri so izpostavljeni s delom preobloženi delavci v municijskih tovarnah. Šele pred kratkim se je ugotovilo, da je pripisovati velik del pijanosti med ženskimi in pri meroma mladimi deklicami v municijskih tovarnah nekemu drugemu, dosedaj neupoštevaneu vzroku, — namreč zvečenju kordita brezdimne eksplozivne snovi, katero se rabi pri izdelovanju topovskih krogel in nabojev za ročno orožje.

Dejstvo, da ima kordit prijetno sladk kusi, je bilo pravečo razkritje za številne delavke in ob enem glavni vir nevarnosti, nastajajoče iz tega.

Prav nič nistem vedela, iz česa je bila napravljena ta snov, — je rekla neka ženska, ki je imela še šest mesecev opravka s korditom.

Nekega dne pa sem utaknila v usta majhen košček ter ga prišla žvečiti. Imel je prijeten okus. Nato sem postala precej živahna. Nisem mogla razumeti, kaj naj to pomeni. Po čaju sem zopet pričela žvečiti in užajalo mi je. Prihodnji dan sem storila isto in tedaj sem se prestrašila. Pričela me je bole-ti glava in — bila sem pijana. To je bil konec, vsaj zame. Moja tovarnišica pa se je le smejala. Ko pa je vzela s seboj domov večji kos ter ga močno žvečila, je ni bilo luži na njo.

Učinkovanje kordita kot opojno sredstvo se je najprvo razkrilo tekom južno-afriške vojne. Nekateri angleški vojniki so zarzavali v svoje veliko presenečenje, da so lahko deležni vsega razburjenja najbolj močnega narkotičnega sredstva, če žvečijo kordit. Da ne zostanejo zle posledice, je jasno.

Kordit obstaja iz nekako 58 delov nitroglicerina, 37 delov bombazevine in petih delov mineralne nasti. Major Jemning D. C. O. je izvedel, da zavživajo njegovi ljudje kordit ter ga je tudi sam okusil. Našel je, da ima sladk, prijeten in ščemeč okus, a posledica zavživanja je bila obnem tr-overten glavobol, ki ga ni izpuštil celih 36 ur.

Kako daleč se je razširila ta grda navada, je težko reči. Isto želja tudi glede vprašanja, če se zavedajo oblasti nevarnosti položaja. Na vsak način pa je treba velike previdnosti s strani delavcev in ostrejšega nadzorovanja od strani tvorniškega vodstva.

Združene države iščejo delavce.

Boston, Mass., 14. maja. — Danes se je v Bostonu odprla stalna posredovalnica za delavce. Posredovalnica bo posebno nabirala delavce za ladjedelnice in za farnerska dela na zapadu.

Zaljubljeni ostali:

Terezija Kastelic, rojena Kristof, vdova.

Ignacij, sin.

Frank Kastelic, brat.

Forest City, Pa.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN, podomače Goršec iz Male Bukove na Notranjskem. Če kdo ve, prosim, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — John Zlosel, Box 58, Pickens, W. Va.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja JOSIPA POTEPAN

Družina.

Spisal Guy de Maupassant.

Obiskal sem svojega prijatelja Simona Radevin, ki ga že petnajst let nisem videl.

Nekoč je bil to moj najboljši prijatelj, prijatelj, ki je mislil natanko kakor jaz, ki sem prebujal nekoč z njim dolge večere, mirne in radosti polne, ki sem mu zaupal najintimnejše srčne zadeve, ki sem imel zanj, ko sva takole kramljala, posebnih mislij, odbranih, duhovitih, nežnih, rojenih iz one simpatije, ki vspodbuja duha in ga spravlja v pravi tir.

Dobrošno vrsto let se nisva ložila nikoli. Živela sva skupaj, potovala, mislila, sanjara skupaj. Ljubila sva isto stvar, iz iste ljubezni, občudovala iste knjige, se delila istim delom, imela iste občutke in se smejala tokolikrat nad istimi stvarmi — samo miš očesa in sva se razumela popolnoma.

Nato se je on poročil. Oženil se je nepričakovano z dekletom, ki je prišlo z dežele v Parizu, da bi našlo zaročenca. Kako je mogla premostiti ta mala, suhotna blondulja z neumnimi ročicami, jasnih, brezizraznih oči, s svežim, tako malo človeškim glasom, podobna stotisočim drugim, za ženev godnim punčkam, tega inteligentnega, razsodnega mladčnika? Ali je moglo to razumeti? Brez dvoma je zahrepenel po sreči, po priprosti, sladki in dolgi sreči v objemu dobre, nežne in zveste žene ter je zasulil vse to v prozornem pogledu te priproste zlatoliske.

Ni pomislil pač, da pusti delaven, življenja, plodonosnega življenja željen človek vse vendar, če se je udal enkrat bedasti istosti — da, čisto tako zelo zakrknje, da je sploh za vse nedostopen.

Kakošnega ga zopet najdem? Še vedno živahnega, duhovitega, navdušenega doživljaja, ali že otrplega vsled provincialnega življenja? V petnajstih letih se človek lahko spremeni!

Vlak je obstal na mali postaji. Komaj sem stopil iz kupeja, že se je zagugal vame z odprtimi rokami debel, silno debel človek rdečih lic, precej obilnega trebluha in vsiknil: "Jurij!" Objel sem ga, a ga nisem mogel več spoznati. Mrmral sem presenečen.

Kriste, poslušaj se pa nisi. Odgovoril je smehoma: — Kaj se hoče! Dobro življenje, dobro pogrnjena miza, ponoči trden sen! Jesti in spati — to je vse moje opravilo!

Gledal sem ga, iskal sem v tem zalitem obrazu ljubljene poteze. Oko samo se ni nič spremenilo; toda onega pogleda nisem našel več in sem si dejal: "Če je res, da je pogled odblesk misli, po tem ni več v tej glavi onih mislij, ki sem jih poznal nekoč tako dobro."

No, oko se je svetilo radosti in prijateljstva; toda nič več ni imelo one duhovite jasnine, ki izraža vrednost duha prav tako kakor beseda.

Kar mi reče Simon: — Evo, to sta moja dva starjša.

Štirinajstletno dekle, skoro žena, in trinajstleten deček, oblečen kakor gimnazijec, sta se približala nekam plašno in kakor v zadregu.

Mrmral sem: — To sta tvoja? Odgovoril je smehoma: — No, da! — Koliko jih pa imaš? — Pet. Trije so ostali doma.

Govoril je s ponosnim, zadovoljnim, skoro znaglasnim glasom; tisti hip sem občutil globoko pomilovanje, pomčano z nejasnim preziranjem do tega nadutega in naivnega plodila, ki so mu noči potekale v tem, da je med enim snom in drugim delal v svoji hiši na deželi otroke kakor domači zajec v svoji kletki.

Stopil sem v voz, na katerem je sam kočijažil, in zdrdrali smo skozi mesto, to žalostno, leno, zapušeno mesto, kjer ni bilo na ulicah razen nekaj pasov in dveh ali treh služabnih žive duše. Zdrjajal je privrženi kak prodajalec, ki je stal na vratih, klobuk; Simon je odzdravil in mi imenoval človeka — brezdvomno mi je hotel pokazati, da je poznal vse prebivalce po imenu. Prišlo mi je na misel, da sanja bržčas o kakem poslanstvu, kakor sanjajo vsi, ki so pokopani v provinciji. Kmalu smo prevozili mesto in kočija je zavila na vrt, ki se je

po vsej priliki trudil, da bi uži val čast parka, nato je obstala pred hišo s stolpiči, ki je skušala učinkovati kakor grad.

— To je moja luknja, je rekel Simon, da bi dobil poklon.

Odvrnil sem: — To je krasno.

Na vzvišenem vходу se je prikazala dama, pripravljena za obisk, pokrita kakor za obisk, s frazami, pripravljenimi za obisk. To ni bila več ona neokusna zlatolaska, ki sem jo videl v cerkvi pred petnajstimi leti, to je bila debela dama s falbulami in kratki sukijci, izmed onih dam, ki nimajo ne pravih let, ne značaja, kar tvori žensko. Bila je pač mati, debela mati skrajno banalne sorte, skotitljiva takorekoč, koklja človeške pasme, stroj od mesa, ki je ustvarjal, dočim mu drugo ni bilo mar skrbni razen otrok in kuhinjskih bukev.

Vročila mi je dobrodošlico ter vstopil sem v vežo, kjer so stali trije paglavci, razvrščeni po velikosti — zdelo se mi je, da vidim pred seboj ognjegašce, ki stojijo pred županom in čakajo pregledovanja.

Vskliknil sem: — Ah, ah, evo, to so še ostali! Simon, ves srečen, jih je imenoval po vrsti:

— Janeček, Zofka, Gontran.

Vrata v salon so bila odprta. Vstopil sem in sem opazil v kotu na fotelju nekaj, kar se je treslo, človeka, hromega starca.

Gospa Radevin se je približala:

— To je moj stari oče, gospod. Ima že sedemdeset let.

Nato je zavpila tresočemu starcu v uho:

— Papa, to je Simonov prijatelj.

Starček se je mučil, da bi me pozdravil, in je momljajal:

— Ua, ua, ua. — In je mahnil z roko.

Odvrnil sem:

— Vi ste preljubeznivi, gospod. — In sem se mu spustil na stol.

Tedaj je stopil Simon: smejal se je:

— Ah, ah! Seznanil si se z dobrim papamom. Neodkupljiv, zlat vreden starček; otrokom v zabavo. In počenjen je, prijatelj, pri vsakem obedu bi jedel, da bi počil. Ti si ne moreš misliti, koliko bi požrl, ko bi mu pustili. A saj boš videl. Kako ti gleda s cikrom potrošena kroznika, kakor da bi bili gospodične! Nikoli se nisi srečal kaj bolj smešnega, takoj boš videl.

Nato so me spremili v mojo sobo, da bi napravil svojo toaletto. Kajti blizala se je ura obeda. Na stopnicah mi je udarilo na uho glasno topotanje in sem se okrenil. Vsi otroci so mi sledili v procesiji za svojim očetom, gotovo zato, da bi mi izkazali čast.

Moja soba je imela okno na ravan, brezkončno, čisto golo ravan, ocean trave, žita in ovsu, nikjer gruče dreves, nikjer holma, pretresljivo-žalostna podoba življenja, ki se je motalo odigrati v tej hiši.

Pozvonil je zvonec: znamenje za obed. Stopil sem dol.

Gospa Radevin me je prišla z veliko svečanostjo za roko in spreved se je pomikal proti obednici. Služabnik je porival fotelj nadložnega starca; jedva je bil tu na mestu pred svojim krožnikom, že mu je krožil poželjiv in rado veden pogled nad jedmi ter miha joča glava se mu je obračala mukoma od ene skleda do druge.

Tedaj si je Simon pomel roke in je rekel:

— Zabava se pričinja.

In vsi otroci so brž razumeli, da se zdaj pričinja igra s požrešnim dedom in so se začeli smejati vsi hkratu, dočim so se njihova mati samo nasmešnila ter skomignila z rameni.

Radevin je napravil z rokami rog na ustih in je začel rjevati proti starcu:

— Nočoj imamo smetanko s poukranim rižem!

Starčkov nagubani obraz se je zjaskal in zljaj se je stresal močnejše gorindol, da bi pokazal, da je razumel in da je silno zadovoljen.

Obed se je pričel.

— Glej! je mrmral Simon.

Dedu ni ugajala juha in zato se je branil. Pa so mu jo vsilili karadi zdravja; služabnik mu je potisnil siloma polno žlico v usta, dočim je on pihal na vso moč, samo da bi mu ne bilo treba požreti juhe, ki je obrizgala vsled tega

v podobi vodnega curka mizo in one, ki so mu bili najbližje.

Malički so se zvijali same radosti, dočim je njihov oče ponavljal z veliko zadovoljnostjo:

— To ti je smešen, ta starček, kaj?

In med celim obedom so se bavili samo z njim. Starček je požiral z očmi skleda, ki so stale na mizi pred njim. S svojo roko, ki se je zvijala v blaznem krču, jih je skušal doseči in povleči bliže. Postavljali so jih ravno toliko od njega, da jih ni mogel doseči, samo da bi videli njegov brezuspešni trud, da bi videli, kako se ho stresal in zaganjal proti njim, da bi se naslajali ob brezupnem poželju vsega njegovega bitja, njegovega očesa, njegovih ust, njegovega nosa, ki jih je vohal.

Starček je pljuval po servietih, tako ga je skominalo, in iz grla so se mu trgali nerazumljivi, hripavi glasovi. In vsa družina se je zabavala ob tem zoprnem, odurnem mučenju.

Nato so mu položili na krožnik čisto majhen košček, ki ga je pogoltnil z nuzličnim požrešnostjo, da bi dobil prej drugega.

Ko je prišel na vrsto poukran riž, bi ga bil malona zlomil krč. Stokal je poželjivo.

Gontran mu je zaklical:

— Pojedli ste že preveč, zdaj ne dobite več!

In so se delali, kakor da mu ne mislijo dati ničesar več.

Tedaj se je starček spustil v jok. Jokal je in se tresel boljbolj, dočim so se vsi otroci smejali.

Končno so mu prinesli njegov delež, čisto majhen delež; ko je požiral prvi grizljaj, mu je prihajalo iz grla tako smešno, požrešnost razodevajoče grgotanje in oči so se mu vrtele kakor lističi, ki ji tiči v grlu prevelik kos.

Ko je končal, je začel topotati z nogami, da bi dobil še.

Ganljivo in smešno mučenje tega Tantala me je navdalo z ušmilenjem, zato sem prosil zanj:

— Bog pomagaj, da mu še ne- toliko riža!

Simon me je zavril:

— Nikdar, prijatelj, nikdar; za svoja leta je jedel že preveč, znal bi mu škoditi.

Umolknil sem in se zamislil v to besedo. O morala, o logika, o modrost! Za njegova leta! Torej iz same skrbi za njegovo zdravje mu kratijo edino veselje, ki ga še more uživati! Njegovo zdravje! Čemu mu bo, temu nadležnemu, zvijajočemu se pohabljenču? Čuvali so nad njegovimi dnevi, so rekli! Njegovi dnevi? Koliko dni? Deset, dvajset, petdeset ali sto? Za koga? Zanj? Ali samo zato, da bi družina uživala dalj časa ta igrokaz onemogle požrešnosti?

Njemu ni nudilo to življenje nič več, čisto nič. Ene sama želja mu je ostala, eno samo veselje: kakaj ma ne bi privoščili popolnoma tega zadnjega veselja, tako dolgo, da bi umrl od njega.

Pa dolgi partiji kart sem se od- daljil zopet v svojo sobo, da bi legel; bil sem žalosten, žalosten, žalosten!

Naslonil sem se na okno. Zunanost ni bilo čuti ničesar razen ne- navadno rahlega, mehkega, ljubkega ptičjega žgolenja, prihaja- jočega pač zato, da bi zazibal v sen družico, ki je čepela na jajo- kih.

In spomnil sem se petero otrok mojega ubogega prijatelja, ki je zdaj gotovo že smrčal poleg svoje ženšćine.

Pri

DALMATINSKI-CALIFORNIJSKI VINARSKI ZADRUGI

140 Liberty St., New York, N. Y.

Kupujejo se danes vsi oni, ki

oznaajo dobro naravno kapljico;

VSI, ki nehojo piti nič drugega,

kot pravo domačo kapljico;

VSI, ki so osrednili in potrebu-

jejo moči;

VSI, ki jim primanjkuje krvi in

da dobio kri, treba jim je pravega

naravnega vina iz grozdja.

VSI, ki poznajo naravno vino in

igraje in nehojo, da se jih slepi s

ponaredbami;

VSI, v splošnem, ki hočejo obdr-

žati svojo zdravje;

VSI oni, ki se niste poskušali na-

lega blaga pitja še danes na:

(DALMATINSKO-CALIFORNIJSKI VINARSKI ZADRUGA)

40 Liberty St., New York, N. Y.

Red od 52 galon samo \$25.00.

BOŠE SE MOŽE

delati v umjerni. Dobro pla-

ča, stalno dole.

C. Moench Sons Company,

(13-4 v d) Gowanda, N. Y.

Dramatična smrt franco- skega borilca.

Največji dvobojevniki Francije in nekateri trdijo, da celga sveta, — je mrtve. Svojo smrt je našel tudi v dvoboju, ki pa je bil zelo različen od onih, katerih se je prej vdeležil. Pokašljajoča, bljuvajoča in bliskajoča se strojna puška je bilo orožje, ki se ga je rabilo in mesto blestečega se rapirja so zadale smrt priostrene, s svinecem zalite krogelje.

Rouzier Doreieres je bil kombinacija d'Artagnana in Cyrano v Parizu, predno je avgusta meseca leta 1914 velika vojna zagrnila celo Evropo. Doreieres je bil zmaga- leec v šestih dvo bojih in pri gotovem številu teh je celo "po- godil" svojega maza. Nadalje je posloval kot sekundant ali priča- več stokrat.

Rouzier Doreieres ni bil morda najbolj sprtni borilec v Evropi, dasiravno ni bilo skoro nobenega, ki bi se moral tako pogosto zane- st na ostrino svojega meča, kar- dar se je šlo za življenje.

Kar pa mu je primanjlovalo v znanosti glede borenja, je več kot nadomestil s svojim ognjem ter z močjo, ki jo je imel v roki in za- pestju. V tem je ticala skrivnost njegovih neprestanih zmag.

Govorilo se je, da se ni še nihče zameril Doreieresu, ne da bi do- bil za to svoje plačilo. Splošno se je govorilo po pariških kavarnah, da je vsem prepričan v javnosti, v katere je bil zapleten Doreie- res, sledilo ravno toliko dvo bo-jev, iz katerih je izšel Doreieres kot zmagaalec.

Bilo je v noči 2. avgusta 1914, to je na dan, ko se je izdalo v Franciji povelje za splošno mobi- lizacijo. Tedaj je sedel Rouzier Doreieres v družbi par svojih sta- rih prijateljev v kavarni.

Prijatelji, — je rekel Doreieres tako mirno kot da se stvar razume sama po sebi. — Posla- vjam se od vas. Še danes se pri- javim za prostovoljca v armadi.

— Pa saj ti si prostar, ne bode te vzeli. Oni potrebujejo mlajših ljudi, — so oporekali prijatelji.

— Še danes se prijavim, — se je glasil kratki odgovor Doreie- resu.

Nato je zapustil družbo.

Več kot leto dni pozneje se je Doreieres zopet pojavil na pari- ških boulevardih. Izginil je nje- gov širokokrajni klobuk, z visoko štulo, izginile brke in drugo. Me- sto vsega tega pa je nosil jekleno čelado, svetlo-modro tuniko, za- peto prav do vratu. Na ovratniku in desnem rokavu pa je nosil znake avijatika.

Stari prijatelji, ki so še ostali, so ga zavlekli v eno izmed kava- ren, kjer je bil pred vojno stalen gost. Priredili so zanj slavnosten obed in kavarnar je odstopil dru- žbi privatno dvorano v prvem nadstropju, da se ji ni bilo treba brigati za policijsko uro, uvedeno v Parizu.

Tekom obeda se je dvignil avija- tik na noge ter rekel počasi in premisljeno:

— Gotovo se čudite, prijatelji, da sem v starosti devetindese- tih let prostovoljno vstopil v ar- mado in da sem si izbral baš služ- bo avijatik, kjer je pravzaprav mesta le za mlade ljudi. Čudite se tudi, zakaj vam tega nisem nik- dar povedal. Poslušajte sedaj!

Vi ste bil vedno prepričani, da nisem nikdar v življenju trpel ka- ke razžalitve; da se je moral na polju časti braniti vsak, ki si je drznil omalovaževati mene ali ka- terega mojih in naj se je zgodilo to le na način, da se je mimogre- de obdregnil ob mene.

To je resnica in to se je neste- tokrat zgodilo. Dobro veste, kolikokrat sem prišel na mirna mesta, katera poznate, ter opral svojo čast.

Enkrat pa se je zgodilo, da me je nekdo razžalil, grdo razžalil, in človek, ki je izustil žaljivko, je ušel.

Gotovo se spominjate zime pred petimi leti, ki sem jo preži- vel v Švici. Mudil sem se takrat v Curihi in tam se je zgodilo. Bi- lo je po obedu. Jaz sem srebal svojo čašico vina ter opazoval množico, ko se je človek, ki je se- del neposredno pri meni, dotaknil mojega ramena. Ne da bi se opra- vičil za to vsiljivost, je prišel:

— Torej vi ste Rouzier Doreie- res. Poznam vas. Rekli so mi, da niste bili še nikdar ranjeni v ka- kem dvo boju. — No, žal mi je, da

nisem imel še nikdar prilike spo- prijeti se z vami.

Nato je bušnil v sneh. Kri mi je pričela vreti.

— Inate pa priliko srečati me jutri zjutraj, — sem odvrnil, ves razjarjen.

Tedaj pa sem si natančneje o- gledal njegov obraz ter takoj spoznal vzrok njegove nesramno- sti. Bil je Prus.

— Ne, — je odgovoril, — ne morem vam biti na razpologo ter križati z vami meč, kajti o pol- noči odpotujem že v Nemčijo. Pri- deljen sem cesarskemu avijatič- nemu zboru ter se moram jutri zjutraj prijaviti v Johannis- thalu.

Pogledal sem na svojo uro. Bilo je par minut čez osem. Nisem mo- gel dopustiti, da bi mi ta človek ušel po taki razžalitvi.

— Potem vas naučim lekeijo še danes zvečer, — sem mu rekel.

— Do odhoda vašega vlaka so še štiri ure in ko bom z vami gotov, se ne boste dosti brigali za vaš malenkostni posel v Johannis- thalu.

Njegov obraz se je stemnil. Mi- slil sem v onem času, da je bil hraber človek, dasiravno Nemec.

— Gospod, — je rekel, — se stanem se z vami pred deseto uro, s svojimi pričami in meči. Porav- nali bomo zadevo, predno odpotu- jem. Ali me boste čakali?

Če ga bom pričakoval? Sree mi je postakovalo od veselja. Vse- lo sem se poklonil, ko je odšel iz gostilne, da odredi vse potreb- no. Nato sem našel v gostilni na- nega dobrega prijatelja, de B. S par besedami sem mu obrazložil dogodek ter ga prosil, da naj mi stoji ob strani.

V gostilni sem čakal s prijate- ljem do enajste ure. Pruskega častnika ni bilo na izpregled. Vznemirjen sem odšel na železni- ško postajo ter stal tam pri vra- tih, pozorno motreč vsakega, ki je prišel ali odšel. Dočakal sem vla- ka ob dvanajstih, a častnika ni bilo. Ob 1. uri zjutraj sem se vr- nil v svoj hotel ter šel spat. O- stal sem v Curihi še osem dni ter iskal onega strahopetca. Nato sem se vrnil v Pariz.

Dasiravno sem strgal ter vrgel proč karto, ki mi jo je dal, nisem nikdar pozabil njegovega imena. Dve leti pozneje sem čital v ne- kem poročilu iz Berlina, da je bil imenovan častnikom v nemški avijatični službi in tudi pozneje sem še večkrat čul njegovo ime.

To je vzrok, zakaj sem stopil v avijatiško službo Francije. Upal sem namreč še vedno, da ga sre- čam in poravnam dolg, ki sva ga imela med seboj.

Rouzier Doreieres je sedel na- zaj na stol in v sobi je zavladala trenutna tišina. Prijatelj za pri- jateljem se mu je približal, mu stisnil roko ter ga poljubil na obe lici. To je namreč navada v Fran- cij. On je nato vstal, mirno po- zdravil navzoče ter odšel. Še v isti noči je zapustil Pariz ter se

vrnil na fronto kot hrzostrelca na nekom napadalnem aeroplanu.

trenutek ravnotežja. To priliko je porabil Nemec ter nas pričel obsipati s svinčenkami.

Doreieres, ki je bil takoj zadet, je kljub temu ostal pri stroju, puški. Oba aeroplana sta se dvig- nila in pričeli se je boj, ki ni dol- go trajal. Nemški avijatik je bil kmalu mrtev in aeroplan je padel na tla. Jaz sam sem se spustil proti tlam ter pristal v bližini razbitega nemškega aeroplana.

Doreieres se je dvignil z zad- njimi silami ter se ozrl na razme- sarjeno truplo nemškega avija- tika.

— On je, — je rekel kratko. Nato smo ga odnesli v poljsko bolnišnico.

Isto popoldne sem šel tjakaj, da ga vidim. Bil je že precej na koncu. Zdravniki so vedeli za to ter mu dali čašico žganja, da ga nekoliko okrepe. Tedaj mi je po- jasnij svoj slučaj ter me prosil, naj obiščem vas ter vam izročim sporočilo, da je končno osvetil svojo žaljeno čast.

Ameriški pesnik si je končal življenje. Philadelphia, Pa., 14. maja.

Charles Kerwood poroča o smrti ameriškega pesnika Allen Seeger- ja sledeče:

"Ranjen v prsi, spodnji del te- lesa in naj se približam Nemcu čim- najbolj mogoče. Takoj sem nga- nil, zakaj hoče to in zakaj je ne- sil vedno s seboj oni veliki dalj- nogled. Gotovo je spoznal avija- tika v sovražnem aeroplanu.

Soglasno s prošnjo streleca, sem se približal nemškemu aeroplanu na majhno razdaljo. Krilo moje- ga aeroplana se je zadelo ob kri- lo sovražnega in izgubil sem za-

Seeger se je od začetka vojne bojeval v francoski tuji legiji. Zadržni zvezek njegovih poezij je izšel v Ameriki pred tremi meseci.

NOVO!

Naznanjam cenjenim rojakom širom Amerike, da imam sedaj v za- logi zopet tri nove prave Kranjske Columbia recorde (plošče).

E 3258 (Sem slovenska deklia 75c

(Regiment po cesti gre

E 3259 (Vsi so prihajali, njega ni b'io 75c

(Divja ročica

E 3260 (Škrjanček po je žvrgoli 75c

(Stišala sem ptičko pet'

Cena vsem trem \$2.25 pošiljam

po Expressu. Ako kdo želi da jih

odposljem z obratno pošto, naj pri-

loži 15c. za poštino in jih odpo-

sljem z prvo pošto.

To so v resnici nove prave kra-
njske plošče s finim petjem; pojo</

Podmorska nevarnost.

(Hudson Maxim.)

Pričenjamo spoznavati, da morebiti Nemčija dobi sedanjo vojno. In naša zavest se potrjuje, da bo naša dežela napadena in naši domovi bodo izpraznjeni in v nekaj mesecih nas bo objela mrzla strahota.

Ali je modro in prav, da si odkrijemo polno resnico? Ali je pametno, da vemo, da bo Nemčija dobila to vojno, dokler ne najdemo nekaj, kar bi odpravilo nevarnost podmorskih čolnov?

Trden sem v prepričanju, da mora Amerika vedeti najslabše, da poveča svojo delavsko in iznajdbeno energijo in da se pripravi v najvišji meri, da se more postaviti proti nevarnosti.

Iz najzanesljivejših poročil se razvidi, da so nemški podmorski čolni potopili od časa, ko so pričeli s svojim brezobzirnim bojevanjem, eno petino cele angleške trgovske mornarice. Samo v enem tednu je bilo potopljenih štiri sto tisoč ton prostornine.

Uspehi so bili večji, kot so sami Nemci pričakovali. Ako gre to tako naprej, bo vsa angleška mornarica uničena tekom desetih mesecev, ne oziroma se na to, da podmorska nevarnost vedno raste, ker se vedno več podmorskih čolnov postavlja v službo.

Kakor je približno znano, Nemci vsakdan izdelajo en velik podmorski čoln, ki lahko odpelje v ocean. Rajše pa jih izdelajo več kot manj.

Ne vidi se, da bi zavezniki v enem mesecu uničili več podmorskih čolnov kot pa jih Nemci zgradijo v enem dnevu.

Res je, da so Nemci v začetku vojne izgubili mnogo svojih podmorskih čolnov v operacijah v angleškem kanalu in v plitvih vodah Severnega morja, toda zdaj so razmere drugačne, ker gradijo velike podmorske čolne, ki lahko vozijo po oceanu. Ribiči v Severnem morju jih ne morejo več loviti v svoje mreže.

Lovilec podmorskih čolnov jih ne vjamejo več mnogo. Nemogoče bo graditi toliko lovilec, da bi uspešno mogli loviti podmorske čolne na odprtem morju. Razsežnost morja je prevelika.

Ako ves svet razum centralnih držav obrne vse sile v to, da gradi lovilec podmorskih čolnov, ne bo mogoče z njimi pokriti vsega morja, da bi premagali podmorske čolne.

Poleg tega ni veliko koristi, ako se oborože trgovske ladje, kajti podmorskemu čolnu ni potreba priti na površje, da more izstreliti torpede. Nemški podmorski čolni so opremljeni s teleskopičnimi periskopi, ki se lahko dvignejo in znižajo hitro, kadar se hoče. Čolnom samim ni treba priti na površje.

Opazovatelj na periskopu naglo vzdigne periskop, lahko se približa poljubno ladji, nameri torpedo — in trgovske ladje ni več. Moštvo na krovu ladje ne vidi niti podmorskega čolna niti torpede.

Karkoli se je odredilo za uničenje podmorskih čolnov v pristaniščih in blizu obrežja, ne velja za odprto morje. In ravno na odprtem morju je v sedanjem času potopljenih največ trgovskih ladij.

Kak odgovor je na to? Ali je kaka pot da bi se trgovske ladje bolj varovale napada, kakor pa so se varovale do sedaj? Ali je kako poznano sredstvo, s katerimi bi bil kak tovorni ali pa prevoznik parnik za čete varen pred torpedi, da bi lahko preplul ocean navzlic podmorskemu čolnom?

Obrambne mreže so že staro sredstvo. Ako ima ladja težke mreže, da se varuje stran, je to ovira za hitro vožnjo. Priporočalo se je, da se pazi na sled torpede, ki se bliža ladji. Toda torpede ne vidimo vselej, ko se bliža.

Prvi znak nesreče je, ko se sliši razstrelba v notranjosti, potem pa je komaj še toliko časa, da si vzame vsak velik odih, pedno se ladja pogrezne v dno morja.

V sedanjem času je brez koristi misliti na to, da bi se poslale čete na Francosko. Zda se samo čete izpostavljajo nevarnosti, da bodo na svojem potu potopljene. Ako se stvar vendarle poskusi, potem bo potopljenih nekaj tisoč naših vojakov in ljudstvo se bo vzbudilo in se prepričalo o veliki nevarnosti. Toda moramo poslati svoje čete preko morja, toda kako to storiti? Na Angleško in na Francosko moramo poslati živeža, toda kako?

Tu imamo samo en izhod, in sicer zgraditi moramo ladje, ki so varne pred torpedi. Ali se pa more to narediti? Iznal sem sredstvo, ki je najbolj uspešno, da se more obvarovati ladja, pa tudi po drugih iznajdbah se morejo graditi ladje, katerih ne bo mogel potopiti torpedo. Ladje more zadeti več torped, pa se ne bo zato potopila in ne vrjame, da bi podmorski čoln torpediral eno ladjo večkrat kot šestkrat.

Mojo iznajdbo so preskušali in odobrili najboljši inženirji v deželi. Ali mi bo poverjeno, zgraditi tako ladjo, ki bo varna pred torpedi, da bomo lahko našim evropskim zaveznikom poslali moštvo in hrane, ne vem, toda delam, kar je v moji moči, in upam, da bom uspešen in z veseljem ponudim svojo iznajdbo in službo brezplačno dobri stvari.

Zda je čas, da se resno razmislija o stvari, ki bi pripomogla k obrambi proti podmorskim čolnom.

Preveliko zaupanje v našo lastno moč je bila dosedaj največja nevarnost in to napačno prepričanje o naši varnosti nas je dovedlo v sedanjost nesrečo. Zato se zbudimo in prepričajmo se o resni nevarnosti ter porabimo vse izume in moči v deželi.

Dolžnost vsakega lista je, da oznanja pravo situacijo in da ljudstvo o tem ve. To bo boljša narodova obramba in narod se bo pripravil na osebne žrtve, ki ga bodo rešile. Opustiti moramo razkošje in zabave. Delati moramo bolj dolgo.

Zmerni moramo biti v vsem, kakor so naši zavezniki onstran morja.

Podnebje in poljedelstvo v Angliji.

Nobenega očividnejšega dokaza uspešnosti poostregega vojevanja s podmorskimi čolni si ne moremo misliti, kot je govor angleškega ministrskega predstavnika Lloyd George-a, v katerem pozivlja angleška vlada, naj se razširi sejanje in pridobivanje žita. Strašna prikazen lakote stoji pred durmi in sedaj naj bi se potom lastne produkcije povečalo zalogo krušnega žita. Je-li pa to sploh mogoče?

Zgodovina angleškega poljedelstva v devetnajstem stoletju je zgodovina nazadovanja tega poljedelstva. Še v pričetku stoletja je bila Anglija v stanu s svojim lastnim pridelkom preživljati prebivalstvo. Slednje pa je kaj hitro naraščalo in ko je leta 1810 nastopila v Angliji cela vrsta tako pogostih slabih letin, je bila vlada prisiljena olajšati uvoz žita in nadomestiti visoko varstveno ceno z nizko za žito. Leta 1846 pa se je sploh popolnoma opustilo vsako carino na žito. Od onega časa naprej je uvoz žita v Združeno kraljestva prost. Poljedelstvo samo se je od tedaj slabo izplačalo in takoj je bilo opaziti veliko nazadovanje. Leta 1887 je bilo le še 19 odstotkov zemlje v Angliji in na Irskem obdelanih, v kar se vključuje tudi pridelek krompirja. Leta 1900 pa jih je bilo le še 13 odstotkov.

Velika Britanija se je vedno bolj razvijala v skoro izključno industrialno državo, v koje go spodobarskem življenju je igrala pridelovanje žita le zelo podrejeno nlogo. Z nazadovanjem poljedelstva pa se je še bolj razširilo že prej ogromno veleposelstvo, posebno v lovske namene, in kmetje oziroma najemniki stanje padal v vedno večjo bedo. Tako popolni prepad poljedelstva pa se je mogel završiti le raditega, ker je imel svojega glavnega sovražnika v vlažnem podnebju, ki je redkokdaj dopuščalo dobro letino celo v onih časih, ko so se ljudje z ljubeznijo in vneto pečali s poljedelstvom.

Naše žitne vrste so stepne rastline. To velja posebno glede pšenice, rži, ječmena in tudi glede ovsa. V ne preveč suhem stepnem podnebju uspevajo te rastline najbolje. Visok sneg v pričetku zime, še predno je ostri led prodrl globoko v zemljo, tvori varstveno odejo preko polja, kojega tajaanje v spomladaj namoči zemljo do precejšnje globine. Mokra zgodnja poletja pripomore k bujni rasti teh rastlin. Da pa sadež pravilno dozori, je treba suhe poletne vročine. V tem oziru nudi posebno južna Rusija posebno ugodne razmere. Maj in junij sta bogata na padavinah. Nato pa nastopi letna doba brez dežja. Žitna polja postanejo zlatorumeni in žito dozori. Seveda, če se je pričela suha doba prezgodaj ali če je izostala snežna zimska odeja, potem je tudi tu opaziti slabo letino. V južni Rusiji nastanejo slabe letine vsled prevelike suše.

Si sedaj vzemimo podnebje Velike Britanije in Irse! To je vse prej kot stepno podnebje, ker vlada večna mokrota ali vlažnost. Ravno meseca zgodnje pomladi, maj in junij, sta primeroma suha, julij in avgust, v katerih naj bi žito dozorelo, pa sta izvanredno mokra in pri tem je nebo skoro neprestano pokrito z oblaki. Jasni, solnčni dnevi stopijo popolnoma v ozadje in fini dež praši na zemljo, ne kot pri nas v kratkih nevihtah, ki se menjavajo s solničnim svitom. Ravno mokro pozno poletje je za žitne vrste najslabše. Žito ne dozori ter gnije na poljih. Številna leta s posebno obilnimi padavinami v kritičnih mesecih so bila v Angliji vedno leta slabe letine. Kot v Rusiji v suhih letih, trpi v Angliji in na Irskem letina v mokrih. Srednja Evropa zavzema obnem srednje stališče. Tu so letine oškodovane sedaj od mokrih poznih poletij, sedaj pa od prevelike suše v zgodnjem poletju ali od zime brez snega, kar se pa le redkokdaj dogodi.

Vsled poplode odprave carine na žito je postal že od nekdaj bedni položaj angleškega poljedelstva popolnoma nevdržljiv in poljedelstvo se je pričelo ozirati za kakim nadomestilom za žito. To se je našlo v kulturi travnikov in živinoreji. Travniki in pašniki pokrivajo danes več kot polovico ozemlja Združenih kraljestev. Boljše podnebje za travnike in pašnike pa si je tudi komaj mogoče misliti. To kažejo že trste

v londonskih parkih. Brez negovanja uspevajo v vedno vlažnem in pogosto meglenem zraku. Dasiiravno pomandra od gotovih prilikah na stotisoče ljudi se trate, si vendar zopet opomorejo in bilke se same od bese zopet vzravajo. Tako se je izvršil v Angliji in Irski prehod od poljedelstva k negovanju travnikov in živinoreji in danes je slednja v Angliji glavna stvar.

Glasom statistik zadnjih mirov nih let proizvede Velika Britanija in Irski le 120 do 130 kilogramov žita za glavo ter poleg tega še 130 do 140 kilogramov krompirja. Nemčija, kjer je 48 odstotkov zemlje namenjenih poljedelstvu, proizvaja nasprotno 400 do 450 kilogramov žita in 700 do 750 kilogramov krompirja na posamezno osebo. Tudi ta produkcija ne zadostuje še popolnoma, da bi pokrila lastne potrebe Nemčije. Le za kakih 10, v dobrih letih za 11 mesecev pokriva Nemčija v mirnih časih potrebe s svojim lastnim pridelkom. Če bi bile navade in potrebe prebivalstva na Angleškem in Irskem iste kot so na Nemškem, bi lahko pokrila Anglija svoje potrebe na žito za tri mesece in potrebe glede krompirja za dva meseca iz svojega lastnega pridelka. V resnici pa je potreba večja, ker se zavziva več kruha. Anglija in Irski se moreta v najboljšem slučaju iz lastnih sredstev preživljati tri mesece ali dva in pol in to le v normalnih, mirnih časih.

Zalogo, ki je za deset ali devet mesecev obilna, je pač mogoče raztegniti na celo leto, nikakor pa ne zaloge, ki zadostuje le za tri mesece. Ker vidi sedaj angleška vlada, da je dovoz krušnega žita ogrožen, svetuje nujno, naj se razširi pridelovanje žita. Ta nasvet pa ne more imeti nobenega imena vrednega uspeha in tudi če bi se ga izpremenilo v povečanje v ta namen primanjkuje namreč poljedelsko izurjenega prebivalstva. Že obstoječe poljedelstvo ni mogoče primerno obdelati, če se ne odtegne s fronte poljskih delavcev. To je tudi zahteva angleškega poljedelskega ministra. Prav posebno pa se primanjkuje rok, da bi se poljedelstvo razširilo. Da se pospeši obdelovanje zemlje in pridobi iz iste povečini več pridelka, so vojni časi in zanemarjanje kmetičev stan kaj neprimerna čimtelja. Predvsem bi bilo treba obilno uporabo gnojil, predvsem salpetra, kojega dovoz v Anglijo je vsled delovanja nemiških podmorskih čolnov precej oviran.

Če je v pričetku stoletja površina, ki je bila veliko večja kot je sedanja, le s težavo preživljala prebivalstvo, ki je brojilo leta 1810 le 16 milijonov, ni niti misliti na to, da bi sedanja zmanjšana površina mogla preživljati 47 milijonov ljudi dalj kot za dobo treh mesecev. K temu pride še neugodno podnebje. Sedaj živimo ravno v dobi, ko se kupujejo mokra polja, prav kot je bilo krog leta 1810, 1845 in 1880. V vseh teh dobah je poljedelstvo Anglije prav posebno trpelo vsled neugodnosti klime in iz tega izvirajočih slabih letin. Vsled tega tudi ni misliti, da bi se sedanje letine v Angliji bolj obnesle. Upoštevanja vredno vprašanje lastne produkcije žitnih vrst in tudi krompirja v Angliji in Irski je vsled tega nemogoče.

Anglija bo ostala še nadalje navezana na dovoz od zunaj za polne tri četrtine svoje potrebe in uporabe žita. Ta dovoz pa je vsled delovanja nemških podmorskih čolnov zelo ogrožen. Nevarnost parobrodstva je že sedaj skoro popolnoma izločeno in ladijska prostornina, ki je na razpolago, se zmanjšuje od dne do dne. Anglija je hotela izstradati Nemčijo, a je sama izpostavljena tej nevarnosti, ki je še veliko večja vsled neugodnega podnebja Anglije. Podmorski čolni so strašno orožje, s katerim mora računati vsak.

Listnica uredništva.

T. B. Milwaukee, Wis. — Resnico lahko izkažete. Naslova nimamo.

M. L. Nokomb, Ill. — Stvar je zamotana. Po nekaterih okoliščinah bi Vi lahko dobili pravdo, po drugih pa zopet družbo. Vprašajte dobrega odvetnika. Razložite mu vse natanko in povedal vam bo, ali morete zahtevati povračilo škode.

Dopisnik iz Lyon, Mont. — ki je pred časom priobčil dopis o homesteadih, prosimo, da se oglasi ter pove svoj naslov, ker bi se nekdo rad informiral o homesteadih.

Združenje ruskih elementov v koalicijskem min.

Nova Rusija bo vzdržala. Zadnji notranji dogodki v prejšnjem cesarstvu Romanovičev kažejo to na jasn način.

Tako se je izrazil Aleksander Evalenko, doma iz Kijeva, ki je pa že leta ameriški državljani. Evalenko je uvaževalec ter se je ravnokar vrnil s trimesečnega potovanja v Rusijo, ki ga je povedlo v različne dele prostrane dežele. Videl je revolucijo v urah njegovega trinitra ter opazoval njen razvoj še cele tedne pozneje.

Formacija koalicijskega kabineta, o kateri se poroča v brzojavkah, je najbolj pomirjajoče znamenje v situaciji, — je nadaljeval Evalenko. — Rusija pozivlja v ministristvo može vsake vrste naziranj. Kmetje, zastopani po vojaskih delegatih, bodo imeli direktni delež pri vladi. Vse pa bo delovalo za skupnost namena.

Ali bo dal vstop novih elementov v vlado radikalnim silam premoč?

Ne, — je odvrnil on s poudarkom. — Radikalne sile v ruski demokraciji ne bodo nikdar prišle do premoči. Maso ruskega naroda tvorijo kmetje. Ruski kmetje pa imajo na svojih ramenih dobre glave — presenetljivo dobre glave. Nikdar ne bodo dovolili, da bi se jih pritiralo v anarhijo.

Moji zadnji obisk v Rusiji mi je odprl oči glede izvršnih kakovosti ruskega kmeta. Pred to revolucijo sem bil mnenja, da je za Rusijo omejena monarhija edina primerna vladna oblika. Zdelo se mi je, da bi bila monarhična demokracija, kot ona v Angliji, največ, kar bi se moglo zaupati ruski narodu.

Ti moji nazori pa so se temeljito izpremenili, ko sem opazoval zmernost, zdravo pamet (common sense) in globoki politični vpogled ruskega kmečkega prebivalstva. Stik z ruskim kmeti mi je naravnost vsilil zaključek, da ima Rusija moralni in materialni temelji za bolj napredovano obliko demokracije.

Ali ne bo povečani vpliv kmečkega prebivalstva ojačil gibanja za ekspropriacijo (razporejevanje) zemlje ter razdelitev slednje med kmete?

Zemljiško vprašanje ne bo rešeno na nasilen način. Velikih posestnikov zemlje se ne bo na kratko oropalo njih posestev, kar pričakujejo nekateri. To vprašanje se bo rešilo v primernem času potom ustavne zakonodajne skupščine, in sicer s primernim uvaževanjem principa privatne lastnine.

Ruski kmet je duša konservativnosti v vseh zadevah, ki se tičejo zemlje. Slednje se bo naravno razdelilo. To bo ena izmed logičnih in neizogibnih posledic preobrata, ki je pometel s hišo Romanovičev. Prevladujoče razpoloženje med 90.000.000 kmeti na Ruskem pa je za ohranjenje konservativnih metod. Kmetje so za to, da se plača plemenitašem in velikim posestnikom zemljiške primerne cene za njih zemljo.

Divje govornice o sumarnem zaplenjenju in razporejevanju brez vsake odškodnine se omejuje na zelo majhno število med ljudsko maso. Masa sama je za postavno in pravično postopanje, s polnim odškodovanjem za posestne pravice sedanjih lastnikov ruske zemlje.

To zemljo pa se bo na vsak način nanovo razdelilo. O tem ne more biti nobenega dvoma. Carska družina sama je imela v lasti nič manj kot 86 milijonov desetnin zemlje. Vse ta obširni svet bo prišel sedaj v roke narodu. Le mislite si kaj takega! V rokah Romanovičev je bilo dosti zemlje, da se plača z njeno kupno ceno vse vojne stroške Rusije.

Kaj pa z ruski vojniki? Ali so lojalni in zvesti novi vladi?

Da. Oni so navdušeno lojalni. Oni pa niso le pripravljeni, temveč hočejo naravnost, da se nadaljuje z vojno do zmagovitega konca, ki bi podelil novi Rusiji trguost.

Razumeti morate, da govorite o ruskih kmetih, kadar govorite o ruski armadi. Bili so ruski kmetje v uniformah, na fronti in v Petrogradu, ki so omogočili revolucijo. Revolucija je delo ruskih kmetov. Tem se pa lahko zaupa, da jo hočejo imeti izvajanjo do konca. To je vzrok, da se je vojskiški delegat dovolilo v veliki meri vplivati na politiko vojaške

organizacije na fronti. Raditega se je tudi dovolilo vojakom aretacijo častnikov. Vojaki so aretirali tudi več generalov, dočim so druge pobili.

Vlada v Petrogradu je spoznala, da je nova demokracija delo navadnih vojakov, to je kmetov. Raditega je dovolila direktno vdeležbo vojakov pri delu organizacije armade in razporedenja njenih sil.

Ali bo imela nemška propaganda kakšen vpliv na rusko armado?

Ne. Nemška propaganda se je izjalovila v svojih poskusih, da omaje vernost ruskih vojakov napram novemu redu. Ta propaganda ne bo nikdar v stanu priversti ruske vojske do tega, da bi odložili svoje orožje ter sklenili separaten mir.

V tej deželi nimamo nikakega pojma o obsegu in pripomočkih nemške propagande. Celotno Evropo preplavlja z napačnimi poročili, kojih namen je omalovaževanje ali diskreditiranje ruske revolucije ter nje posledice. Celotna Rusija pa krije z omrežjem zavratne ali javne agitacije.

Navesti hočem le en slučaj metode, ki se jih poslužuje ta nemška propaganda. — Neka dobro oblečena ženska, govoreča izvrstno rusščino, je stopila v koč nekega kmeta. Sprejelo se jo je vljudno. Ona pa je pokazala na sveto podobno na zidu, ki jo je najti v vsaki ruski hiši.

Kaj je to? — je vprašala poglavarja družine.

Oltar božji, — je odvrnil kmet spoštljivo.

Oltar božji? Pa saj so vendar odpravili Boga?! Zanimali so Boga samega, ko so odstavili carja. Vi ne morete imeti Boga, če nimate carja, kajti car je bil izbran od Boga samega. Kadar pa odstavite carja, razalite in zavrete Boga samega, ki je določil carja, da nam vlada tu na zemlji.

Ruski kmet pa je seveda globoko veren. Poleg tega ima tudi izvanredno veliko zmožnost dobrega razmišleka. Kot človek razsodila stoji veliko višje kot kmet v marsikateri drugi evropski deželi, kjer je ljudska izobrazba bolj splošna in popolna. Ta kmet je zavnil to sofisticirano sklepanje kot ga zametujejo vsi njegovi tovariši po celi deželi.

Poskus, ujeti ruskega kmeta z verske strani ter ga pridobiti za pet za avtokracijo na podlagi verskih razlogov, se je izjalovil vsled prosvitljivega delovanja cerkve same. Ko je Sveta sinoda sprejela revolucijo, je postavila ves verski vpliv dežele v boj proti avtokraciji.

Ali bo imela revolucija za posledico, da se bo Poljake, Ukrajince in druge manjše narode v Rusiji sprijaznilo z vlado?

To se je že zgodilo, — je rekel Evalenko s poudarkom. — Revolucija je komaj postala dejstvo, ko se je Rodičeva na hitro poslala v Helsingfors, da zopet uveljavi vse prostosti finskega naroda, katere je bila zadušila

NJENA ZAHVALA.

H. H. Von Schlick, ki je v stalni zvezi z več tisoč bolniki je prejel sledeče pismo:

Dragi gospod: — Prosim pošljite mi zopet dve veliki skatli vašega vrednega Bolgarskega Krvnega Čaja, ker je edino priporočljivo zdravilo, ki bi moralo biti v vsaki hiši; je bolj kot pa doktor. S hvaležnostjo se priporočam Marija Kralj, 3521 East 80th St., Cleveland, Ohio.

Imejte vedno eno skatlo tega čudovitega čaja doma. Rabite ga za odstranjenje strupenih bolezni iz svojega telesa, in imeli boste rdečo kri. Čvrsta lic in bistro oči.

Nikar ne žrtvujte svojega zdravja z ponaredbami. Vedno vzemite original s podpisom H. H. Von Schlicka na zaviti. Za sedem mesecev zadostuje le \$1.00 s poštnino vred. Pošljite gotov denar, znanke ali money order, ali pa naročite na C. O. D. Priprejen in jamčen le pri:

Marvel Products Company,

9 Marvel Bldg. PITTSBURGH, PA.

Opomba. Ako hočete, da zavitek priporočimo, potem pošljite še 10c.

avtokracija. Zagotavljam vam, da bi našel na Finskem vsak argument proti novi Rusiji na gluh ušesa.

Kar je resnično glede Finske, velja v isti meri tudi glede drugih narodov. Ukrajince, Poljake in Žide se je popolnoma pridobilo za ideale nove združene Rusije. Odkar je izbruhnila revolucija, so dali Židi več milijone dolarjev za stvar prostosti.

Vse gre dobro svojo pot v novi Rusiji. Moje potovanje skozi deželo me je prepričalo o tem. Nova administracija posluje modro, uspešno in veliko bolj gladko kot je kdaj poslovalo katerikoli sliha. Ne gibanje v svetovni zgodovini. Nova Rusija je prišla, da obstane ter bo sijajna pridobitev za civilizacijo.

VABILO na RAZVITJE ZASTAVE, katero bo razvilo DRUŠTVO "ZVESTI BRATJE"

št. 70 SDPZ dne 30. maja v New Derry, Pa.

Vljudno vabimo vsa sosednja društva ter vse rojake in rojakinje iz New Derry in okolice, da se to naše slavnosti v obilnem številu vdeležijo. Čisti dobiček je namenjen za pokritje društvene blaginje.

Na slavnosti bo igrala izvrstna godba iz Latrobe, Pa. Vstopnina za moške \$1, dame so vstopnine proste. Za sveže pivo in dobro potrebo bo skrbel Odbor.

(15-17-5)

HARMONIKE

bedni KufinskeHoll vrste izdelanem in popravilam po najnižjih cenah, a do to trpešne in sanetiva. V popravu sanetivne vsake polja, Kar sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravu vsakega transeka kakor vse druge harmonike. Rabljene harmonike kupim in vsemam tudi v znanost, toda 18 v 4 vrstah.

JOHN WENZEL, 1017 East 17th St., Cleveland, Ohio.

Velika zaloga vina in žganja.

Belo vino, 50 galon je \$40.00
Rdeče vino, 50 galon je \$30.00
Brinjevec 4 galone sodček je \$17.00
Drobnik, 4 galone sodček je \$13.00
Manje kakor 50 galon se mora plačati posoda.
Naročilo se more priložiti denar.

5308 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

MARIJA GRILL, 5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio.

Najstarejša slovensko-hrvatska trgovina z likery v Ameriki.

Mi vam nudimo našo zalogo najboljših likerjev po sledečih cenah:

Brinjevec, 50 galon (6 steklenic)	\$ 8.00
Brinjevec, 50 galon (12 steklenic)	15.00
Tropinjevec, 50 galon	\$2.25, \$2.50, \$2.75 in 3.00
Tropinjevec, 50 galon (6 steklenic)	5.50
Tropinjevec, 50 galon (12 steklenic)	10.00
Silvovka, 50 galon	\$2.75 in 3.00
Brinjevec, (posamezna steklenica)	1.25
Naš slavni "55" Pure Rye Whiskey, 1 let star	
50 galon (6 steklenic)	8.00
50 galon (12 steklenic)	11.00
Concord vino, rdeče, beral	\$2.00
Concord vino, rdeče, pol beral	1.00
Pri odjemu 5 in 10 galon, stane galona	.90
Pri odjemu ene same galone pa	1.00
Belo vino, beral	\$2.00
Belo vino, pol beral	1.00
Pri odjemu 5 ali 10 galon, stane galona	1.00
Pri odjemu ene same galone pa	1.25

Za posode računamo sledeče cene: za 5, 4 in 4% galone sodčke \$5, za 5, 6 in 10 galon sodčke \$1.00 in za 25 galon (pol berala) \$1.50. Berala pa damo namotaj.

Z naročilom pošljite vedno tudi Money Order ali pa bančni ček.

Na vsa blaga jamči

THE OHIO BRANDY DISTILLING COMPANY

5308 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, OHIO.

SLOVENSKO

podp. društvo

sveto Barbaro

NA SLOVENSKO DRŽAVNO VEŠEVO AMERIKI

Nedej: FOREST CITY, PA.

Inšpersione dne 11. januarja 1917 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Prejedačnik: F. S. TAUCHER, 674 Abney Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVIĆ, box 647, Forest City, Pa.
Pomoćni tajnik: AVUGUST GOSTIŠA, box 810, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSEF MARINCIC, 5505 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomoćni blagajnik: ANT. HOCEVAR, RFD. No. 2, box 1174, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Prejedačnik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROSLEK, 885 E. 13th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Prejedačnik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kan.
1. porotnik: FRANK TROPOČIĆ, R. F. D. No. 3, box 144, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI IZDAVNIK:

Dr. JOSEF V. GRAHNE, 848 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Osnovna društva, osimna njih uradniki so naprošeni poljuditi vsa do-
nosno direktno na glavnega tajnika in nikakor drugega. Denar naj se pa po-
slija edino potom poštini, ekspresni ali bančni denarni nakaznic, nikar-
pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlović, Farmers
& Miners National Bank, Forest City, Pa.
V sloboja, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika
sake pomankljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da
se samore napako popravi.

Za smeh in kratak čas.

Zima je bila in jako mrzlo. Zve-
čer, že po večerji, je čepel Matja-
nov oče v sobi z okajenim živ-
kom med akrobatski zborni, sta-
rinski roženimi naočniki na no-
su in prebiral je časopis; najprej
prvo stran, politiko! Ne bi ga bi-
lo varno sedaj motiti, seveda! In
zraven njega je sedela kmetica,
ki je štela denar in prav imeni-
no gledala predse. In njena hčer-
ka Lenka je stala zraven, da se
tudi nauči denar šteti in lepo po
gospodinjstvu gledati. Rada je
štela denar stara Matjanovka in
brskala v vdelenimi prsti med
plesnjivimi tolariji. Toda vjemalo
se pa ni, to zlodjevo računanje.
Tudi nje bi se ne smelo motiti —
Bog obvari! — drugače bi se še
manj vjemalo. Ob poči je stal do-
mačin sin Jozelj in si je grel roke,
ker pri kepanju na poti iz šole ga
je jako mrzilo in roke so mu bi-
le modre od mraza ter polne ozeb-
lin. Zraven si je domišljeval še
prav hudo jazo, na gospoda učite-
lja namreč. Ali mu ni danes re-
kel v šoli: "Jozelj", je dejal, "je
peti!" To bi naj bilo seveda sala,
a drugi fantje so se tako nesram-
no smejali. Kaj pa šele dekleta!
Ta so imela veselje! Taka sramo-
ta! Prav temno je raditega g-
ledal predse, tako temno kot stara
peč, na katero se je naslonil. Iz-
pregovoril pa ni niti besedice, sa-
mo požiral je.

Nenkrat pa vrže glavo kvišku,
skoči od eno mize do druge ter
pravi:

"Oče!"

Ta ga ne sliši, bil je delec, bog-
ve kje po svetu.

Nato zakriči fant ves iz sebe:

"Mati!"

"Tristošestdeset, tristo-

šestdesetdeset — ne spravi me

iz računanja! — tristošest-

desetdeset — mir mi daj, ti pra-

vim, pa ti odpusti! — tristošest-

desetdeset."

Jozelj zopet zakriči:

"Oče!"

"Jaz ti bom že dal očeta, tele-

jeumno! Ali ne vidiš, da berem

"asopis?"

"Oče, oče, smodi se!"

Da bi videli sedaj starega, kako

je poskočil!

"Kaj praviš? Reci se enkrat!"

"Smodi se! Ali ne dišite?"

"Noža!" zavpije kmet, ker je

mel poln nos svetovne vojne.

"Neža, ali tudi ti kaj čutiš?"

"Tristošestdesetdeset, tri-

stodevinsedemdeset — tisoč

svezd! — tristo — Jezus, Marija,

sedaj ste me srečno zmotili; ven

je, pa je ven, — kaj hočete?"

"Smodi se!" vikne sedaj Len-

ka, ker je vjela sumljiv duh v

nos.

"Je že res", zastoka kmetica,

"smodi se. — Lenka, teči hitro v

dnev in spusti živino; najprvo

rave, potem pa vole!"

Seveda, ženski spol mora biti

redno prvi.

Kmet pa ni nič govoril; sanje

premišljeval je, kolikor je pač

nogel v svojem strahu. Je že res,

la je treba preudariti, kako in

taj, a med tem časom pa že lahko

vse pogori.

Sedaj se odpravijo ven, da po-

gledajo, odkod prihaja smrad.

Najprvo gredo v kuhinjo.

"Jozelj, ali se tukaj smodi?"

ga vprašajo. "Ti imaš najboljši

nos, saj si tudi prej v sobi najprvi

zavohal, da se smodi."

"Da", pravi Jozelj, "tukaj se

smodi, a ne hušje kakor notri v

sobi."

Sedaj gredo na skedenj.

"Ali se smodi, Jozelj?"

"Kakopak, tukaj tudi."

"Močnejše kakor spodaj?"

"Naka, močnejše ne."

"Jozelj, pogledj ti k hlapcu, mi

gremo pa k Režiki."

In res se odpravijo pred kamro

kravje dekle. Notri nekaj zašumi

in nato je čuti, kako zaropota

okno. Režika pa pride vsa žareča

v glavo ven, a smodilo se tudi pri-

njej ni.

"Zakaj si se pa tako prestra-

šila?" vpraša kmet.

"Ker kričite, da gori. Kdo se

ne bi prestrašil."

"Ali nič ne čutiš?"

"Da bi se smodilo! Ne", pravi

dekla.

Ta čas pa pride Jozelj nazaj in

reče:

"Pri hlapcu se tudi smodi, on

je sam zaduhal!"

Medtem so se pa že sosede za-

čeli zbirati.

"V hlevu se nič ne smodi", so

dejali.

Jozelj s finim nosom pa vedno

naprej gori:

"Pač, pač, v hlevu je tudi tako

sumljiv duh."

Vsa družba se sedaj zopet od-
pravi gori na skedenj in k Rež-
kini sobici. Sedaj se je tu naen-
krat tudi smodilo; v kuhinji, v
sobi, v spalni sobi ravno tako.
Enkrat se je smodilo tukaj, po-
tem zopet drugje, vedno je kdo
na drugem kraju vjel v nos za-
paljen duh. Nikdo se ni več spo-
znal, kako in kaj, in vrišče in krič
je bil tak, da ni bilo za presta-
jati.

"Če bi bilo saj kaj videti", je
godrnjal kmet.

Zunaj so medtem pridirjali og-
njegasi z brzgalno.

"Za božjo voljo, požarna bram-
ba", kriči Matjanov, "na to se
seveda v svojem strahu ne bi mi-
šlil!"

Dragi sosede se medtem zelo
mužijo. Ravno so na podu, kjer je
poldrug meter visoko v zidu kuh-
nje, skozi katero se pride v so-
sedov skedenj. Mogoče gori pri te-
mu? Kmet dvigne svojega sina k
lučnji v zidu in pravi:

"Jozelj, notri pogledj, če je tam
kaj!"

"Ježes, Ježes, tukaj se šele
smodi!"

"Da, da, najhuje se smodi tu-
kaj", pravijo drugi. "Jozelj, ali
nič ne vidiš?"

"Naka", reče Jozelj, "vidim
pa prav nič ne."

A Matjanova mati je nekaj vi-
dela!

"Je že ven, ven je!" je zavpila.

"Jozelj, preklecni Jozelj, ti pra-
vim, kakšno luknjo pa imaš zadaj
v hlači! Tam se ti smodi! Se-
veda, sedaj smo pa na jasnem!"

No, kako so se ljudje smejeli,
ko so to videli: vsakdo je podu-
hal Jozelja zadaj — gospod žup-
nik tudi — in vsi so potrdili:

"Da, da, tukaj se smodi!"

Matjanov oče se je pa strašno

razjaril.

"Sapramenski poba, ničvreden,

zlojdev, nabil te bom, da se boš

kar tajal!"

In grožnjo je tudi spoli. Na-

ložil jih je Jozelju s finim nosom

petindvajset, celih petindvajset,

katero je gospod učitelj glasno

štel.

Pekli in žgali so ti udarci Jo-
zelju, jako pekli in še huje kot

ponavadi, kar pa ni čudno, ker so

imele hlače zadaj luknjo.

Kaiser bo vstreljen.

London, Anglija, 13. maja. —

"Lloyd", ki se peča s stavami

stavi pet proti tri, da bo nemški

cesar vstreljen, ako traja vojna

še dve leti.

Kje je fant?

STATE DEPARTMENT OF

LABOR

BUREAU OF INDUSTRIES

AND IMMIGRATION

Štiti naseljenca in jim pomaga

Splošni nasveti, pojasnila in po-

moč zastopaj. V vseh jezikih. Po-

jasnila, kako postati državljan in

o državljanstvih pravicah.

Pridite ali pišite!

Newyorki urad: 230 Fifth Ave

Urad v Buffalo:

704 D. S. Morgan Building.

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

NAZNAVILLO.

Pittsburgh, Pa.

Tempotom naznavilam žalostno
novico, da je nemila smrt odvzela
v najlepši dobi, v 37. letu, Anto-
na Adama dne 26. aprila ob 11.
uri zvečer v St. Francis Hospi-
talu. Pokojni je ležal samo en dan
za pljučnico.

Rojen je bil v St. Petru na No-
trajnskem. V Ameriki je bival 7
let in ni pripadal nobenemu slo-
venskemu društvu. Bil je član ne-
ke družbe in plačeval po \$2 na
mesece v nadi, da bo prejel v bo-
lezni po \$50 na mesec in \$400 pa
smrtine. Toda iz vsega ni nič,
zato, rojaki, vzemite si to v sva-
rilo in pristopajte k svojim slo-
venskim društvom in Jednotam,
ker pri teh se kaj enakega se ni
pripetilo.

Ker je bil ranjki vinski brat in
pil ga je rad, ni bilo detsrja za
pogreb, zato je več rojakov po-
magalo rojaku Antonu Rešetu, da
so nabrali pri dobrosrčnih roja-
kih skupno svoto \$67.45, katere
se je porabila za dostojen pogreb.

Ranjki je bil oženjen in zapu-
šča v starem kraju svojo ženo
Francisko ter tri nedorastle otro-
ke in tu v Ameriki pa svojo se-
stro, katere je omožena nekje v
Clevelandu. Bodi mu lahka tuja
zemlja.

Sestra se lahko javi za podrobn-
osti na rojaka Antona Rešeta,
5406 Keystone St., Pittsburgh,
Pa.

Iskrena hvala vsem darovalcem.
Josip Hlad.

Iskrena hvala vsem darovalcem.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

Josip Hlad.

